

ARADI KÖZLÖNY

Administrátor delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 224.
1938. október 6., csütörtök.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Arad Közlöny, inreg. in Reg. Publ. Periódice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

Figyelmet kelt

és kétségkívül elismerést az a tárgyilagos jóindulat és elfogulatlanság, amellyel Brassó város magyarságának egyházközi küldöttségét fogadta Ganea királyi helytartó. Amint az Aradi Közlöny belső hasábjain beszámolunk róla teljes részletességgel, arról volt szó, hogy a brassói magyarság képviselői memorandumot terjesztettek a királyi helytartó elé, amelyben azt sérelmezték, hogy annak ellenére, hogy a magyarság szép számmal él a város falai között és annak társadalmi, gazdasági és kulturális életéből éppúgy kiveszi részét, mint a közterhek viseléséből. — mégis úgy látja, hogy a brassói magyarság képviselői nem nyerték mindeddig a város közgyűléseinek intéző fórumán, a városházán, amennyiben a kormány mindeddig nem intézkedett, hogy magyar nemzetiségű alpolgármester kerüljön az egyik alpolgármesteri tisztségbe.

A brassói magyarság úgy érezte, hogy sérelem érte és ezt a sérelmét nyílt becsületességgel haladéktalanul az arra illetékes közgyűlési fórum elé tárta, kérve a királyi helytartó szíves közbenjárását annak érdekében, hogy a sérelem kiküszöböltessék. Kétségtelen, hogy a magyarság küldöttségének bizalomteljes megjelenése a királyi helytartó előtt annak a lélekben gyökeredző hitnek és bizalomnak a szembeszökő megnyilatkozása, hogy a brassói magyarságot áthatja a meggyőződés, hogy ügyét a legilletékesebb kezekre bízta. Amint dr. Marfa Alexandru tomesí királyi helytartó fejezte ki talán a legszemléltetőbb módon a beiktatása alkalmával: a királyi helytartó közölt személye egyforma atyai jóakaratot kíván jelenteni a hatásköre alá tartozó vidékek mindenfajta lakossága számára, akihez tehát legelső sorban köteles jogorvoslatért fordulni mindenki, aki úgy érzi, hogy jogszélem érte fennálló törvényes rendelkezéseink között. Igen érthető és át tudjuk érezni magunk is, hogy ugyanakkor, amidőn minden erdélyi nagyobb város, ahol magyarság él zártabb tömegekben, mekkora a lélekszáma után engedményezett magyar nemzetiségű alpolgármestert, a brassói magyarság a maga természetes és törvényvadász jogában érezte kisebbitve magát, amikor az ottani magyar alpolgármester kinevezésére napokon át hiába vártak. Ganea királyi helytartó a brassói magyarságnak ezt a lelki beállítottságát érezte meg és tette egyben magáévá, amidőn meghallgatta a brassói magyarság kisebbségi egyházközségek vezetőiből alakult küldöttség panaszát. A királyi helytartó az első pillanattól kezdve természetesnek találta, hogy a magyarság a részét kéri abból az építők munkából, amelyet a legmagasabb alkotmányos tényezők szabtak meg az ország valamennyi polgára számára és szavát adta, hogy a brassói magyarság öntudatos és önértékes megnyilatkozását illetékes helyen jelenti, egyben lépést tesz annak érdekében is, hogy a sérelem orvosoltassék.

A tényekhez senkinek sem lehet további hozzáfűzni valója, ha nem akar a szószaporítás fölösleges hibáiba esni. Nincs természetesebb jelenség annál, minthogy mindenütt a magyarság, amelynek jogait éppen a kormány kodifikálta a közelmúltban a kisebbségi státus világos keretei között, ragaszkodik ahhoz, hogy a szakaszok keretei eleven élettel telie-

Benes lemondott

Sirovy tábornokot emlegetik utódaként. — Magyar—csehszlovák tárgyalások

Ujabb Chamberlain—Daladier—Mussolini találkozó készül

Prága. A Német Távirati Irodának jelentik, hogy Benes köztársasági elnök ma lemondott Páris. A Temps Prágába küldött tudósítójának jelentése úgy tudja, hogy Benes elnök még a délelőtt mondott le. Az alkotmány értelmében ideiglenesen a kormány látja el az elnöki teendőket.

Prága. Rador. A Reuter hírszolgálati iroda jelenti délután 6 órakor Prágából: Hivatalosan közlik, hogy Benes Eduard, a Csehszlovák köztársaság elnöke lemondott.

A francia főváros politikai köreit nem érte váratlanul Benes elnök lemondásának híre. Párisban már napokkal ezelőtt híre járt, hogy Benes köztársasági elnök lemondásra határozta el

magát. Beavatott francia politikai körökben, rögtön a müncheni négyhatalmi értekezlet határozatainak nyilvánosságra hozatala után tisztában voltak azzal, hogy a Csehszlovák köztársaság elnöke emiatt megváltja elnöki pozíciójától.

Ugyancsak francia körök véleménye szerint Benes elnök lemondása kikérülhetetlen következménye volt a müncheni egyezménynek. Megállapítják, hogy Benes lemondásával kapcsolatban összeomlott az a politikai rendszer, amelynek szellemében Csehszlovákia bel- és külpolitikáját eddig vezették.

Párisban tudni vélik, hogy a lemondott csehszlovák köztársasági elnök utódja Sirovy tábornok-kormányelnök lesz.

Jan Sirovy németbarát új kormánya

A csehszlovák kormány lemondott. Benes köztársasági elnök új kormányt nevezett ki, amelynek elnöke SIROVY tábornok, aki egyben a nemzetvédelmi tárcát is vállalta. Szlovenszko minisztere SOKOL, Kárpátalja minisztere PÁRKANYI, külügyminiszter dr. CHAWALKOVSKY, volt római csehszlovák követ, igazságügyi és törvényegyesítési miniszter FAJNOR, vasúti és postaügyi miniszter KADJOS tábornok, népjóléti és egészségügyi és testnevelési miniszter ZENKL, tárcanélküli miniszter és a nemzetnevelési minisztérium ideiglenes vezetője BUKOWSKY, Belügyminiszter CERNY, pénzügy KALFUSY, kereskedelmi és ipariügyi miniszter GARVAS, közmunkaügyi miniszter HUSAREK tábornok, földművelésügyi miniszter FEIERABEND, tárcanélküli miniszterek: VAVRECA és KARTAN.

Prágából jelentik: az új prágai kormány összetételéből azt következtetik, hogy annak katonai és gazdasági téren oly elgondolásai vannak, amelyek közeledést jelentenek Németországhoz.

A csehszlovák kormány átalakítása tegnap este befejeződött. Ez a kormányátalakítás jelentős személyi változásokat hozott. Nagyon fontos körülménynek tekinthető az is, hogy a HLINKA-féle szlovák néppárt elnöke dr. SOKOL szlovák miniszterként belépett a kabinetbe. A kárpát-ukrajnai párt eddigi elnöke PARKANY dr. is helyet kapott az új Sirovy-kormányban. A szlovákok és kárpátaljai ukránok minisztériumát most állították csak fel. Lényeges ezenkívül az új külügyminiszter személyének a megválasztása. A visszalépett KROFTA dr. külügyminiszter, BENES dr. legkövetlenebb hívének számított. Az új külügyminiszter CHWALKOVSKY dr. római követ volt legutóbb. Régebben hosszabb ideig a berlini cseh szlovák követségben működött és az új külügyi-

niszterről köztudomású, hogy őszinte híve a csehszlovák—német közeledésnek. Németországban az új külügyminiszter kinevezése folytán arra következtetnek, hogy az új csehszlovák kormány német orientációt fog követni és keresni fogja Csehszlovákia közeledését Berlinhez.

Az új kormányának két tábornok tagja is van. HUSAREK tábornokról közismert, hogy személyes híve KREJCI tábornoknak, aki a legutóbbi időben, mint Csehszlovákia legközelebbi diktátora volt emlegetve.

Az új cseh kormány működési keretei

Hivatalosan jelentik, hogy a kormányban helyet foglaló két szlovák miniszter mellett rövidesen kinevezik a szlovák ügyek miniszterét is. Husarek tábornok, a kinevezett közmunkaügyi miniszter jelenleg Berlinben tartózkodik, ahol az új határok pontos megállapítására kiküldött bizottság munkájában vesz részt. Hugon Vavreika, tárcanélküli miniszter repülőgépen Berlinbe utazott, hogy a hártármegállapító bizottságot gazdasági szakértelmével támogassa.

Chawalkovsky külügyminiszter, aki Csehszlovákia római követe, ma kihallgatáson jelent meg Ciano gróf olasz külügyminiszternél, akivel az olasz—csehszlovák viszonyt vitatta meg.

Az új külügyminiszter repülőgépen érkezik Prágába. A Havas iroda Prágából érkezett jelentése szerint az egész csehszlovák sajtó, a kommunista lapokat kivéve azt hangoztatja, hogy felülvizsgálat alá kell venni az ország jelenlegi külpolitikáját. Narodny Noviny azt a tanácsot adja, hogy Csehszlovákia vonuljon vissza Genfből. A Venkov megállapodást sürget Csehszlovákia szomszédaival.

Indítványozza, hogy a népnök a tiszta igazat hozza tudomására. Felülvizsgálat alá kell venni a cseh nemzetiesség lényegét. — írja a lap. Nem őrizhetjük egykori tájékozódásunkat ezután is. Az egész cseh sajtó megegyezik abban, hogy a

nek meg és a maga részéről minden gátlás nélkül teljesítse kötelességét úgy a városok, mint a tartományok és végül az egész ország közéletében. Aki nem ragaszkodik a maga jogaihoz, nem is érdemes rájuk: s a brassói ma-

gyarság bebizonyította, hogy nemcsak kötelességeit tudja teljesíteni, de ragaszkodik törvényes jogaihoz is, melyet egyformán biztosít a törvény írott szövege és a királyi helytartó véerehajtó hatalma. (J.)

müncheni egyezmény folytán keletkezett helyzet több belső kérdés azonnali megoldását sürgeti, hogy az ország visszanyerje rendes életkörülményeit. Elsősorban

a szlovák kérdés megoldása követeli az azonnali közbelépést, továbbá nagyon fontos, hogy fariós-kormány lépjen uralomra. A kormány és a tót néppárt között hetek óta folyó tárgyalások tegnap sikerrel fejeződtek be, amelyben elhatározták a szlovák miniszterium felállítását, amelynek élén a később kinevezendő személy, jelenleg mint tárcanélküli miniszter vesz részt addig a kormányban.

Miért mondott le Csehszlovákia az orosz segítségről?

Prága. Dérer dr., volt csehszlovák miniszter rádiószózatot tartott, amelynek során kitért arra, hogy a nyugati nagyhatalmak be nem tartott segítsége után a csehszlovák köztársaság kizárólag csak Szovjetországtól kaphatott volna segítséget, amelyről azonban szintén le kellett mondania. Erről Dérer dr. a következőket mondotta:

— Oroszországtól háború esetén az első napokban csak légi segítséget kaphattunk volna. Az orosz hadsereg csak hetek múlva juthatott volna el hozzánk. Mérlegeznünk kellett, hogy Csehszlovákia egymagában ellen tudna-e állni

A nemzetközi bizottság megkezdte a Németországnak átadandó ötödik zóna kijelölését

Berlin. Politikai körökben az az értesülés terjedt el, hogy a müncheni megegyezés alapján Berlinben működő nemzetközi bizottság, amely olasz, francia, angol, német és csehszlovák kiküldöttekből áll, tegnap megkezdte a Németországnak átadandó ötödik zóna kijelölését. Ennek a vonalnak a megállapítása már sokkal fontosabb, mint az eddigi négy zóna kijelölése, mert most már ennek a határsávnak a megállapítása befolyással lehet a végleges német-cseh határra. Az ötödik zóna határvonala állítólag a Bodenbach—Aussig vonalon haladna és egészen Leitmeritzig terjedne.

A cseh—lengyel határmegállapító bizottság munkája

A Lidove Noviny prágai újság jelenti, hogy a mai napon kezdi meg működését a cseh—lengyel határok megállapítását végző bizottság.

Csieszyňből jelentik a Radornak: Wolf képviselő, aki eddig a lengyel kisebbségek képviselője volt a prágai parlamentben, a lengyelek által elfoglalt területen a frysztati kerület sztratosztája lett.

Vissza a békéhez

Bécsből jelentik: Itteni hivatalos körök úgy tudják, hogy a szudetanémet területeknek Németországhoz való csatolásának alkalmával Hitler kegyelemben részesíti a politikai foglyokat. Fegyedüli kivételt Schuschnigg képezne, aki nem részesülne az amnesztálásban.

A mai naptól kezdve egyébként ha nem is teljes mértékben, de ismét megindult a posta, telefon táviró, vasúti és légi összeköttetés Berlin

Megoldást sürget a szlovák néppárt

Pozsony. A „Szlovák“ című lap részleteket közöl arról a lépésről, amelyet a szlovákok nevében Csernát Máté miniszter tett Benes köztársasági elnöknel. Csernát hétfőn jelent meg az elnöknel és a háromnegyedórás audiencia során bejelentette, hogy haladéktalanul lemond, ha 24 óra belül nem adják át a végrehajtó hatalmat azoknak, akiket a szlovák néppárt vezetősége kijelölt. Benes kifogásolta a rövid határidőt, mert ilyen rövid időn belül alkotmányjogi és technikai sem lehet teljesíteni a kérelmet. Csernát erre azt válaszolta, hogy Csehországban már más jelentős események is ugyancsak ilyen rövid idő alatt mentek végbe, különösen, ha a viszonyok konszolidálásáról volt szó, vagy ha az idő komolysága sürögő cselekvést követelt.

Csernát lépésének híre futótüzként terjedt el Prágában. A miniszter később fogadta az újságírókat és a következőket mondotta:

— Aki ismeri a szlovenszki viszonyokat, azt nem lephette meg lépésem. Bejelentettem a köztársasági elnöknek, hogy az alatt a hét alatt mióta Prágában vagyok, semmi sem történt a szlovák probléma megoldása érdekében. Szlovenszki bán a viszonyok egyre rosszabbodnak. A szlovákok kétségbeesve látják a csehek további be-

A cseh sajtó fogadtatásához csatlakozik a lakosság hangulata is, amely szintén kedvezően mérlegeli az új Sirovy-kormány lehetőségeit.

A prágai rádióban ma reggel az általános helyzetre vonatkozóan közlemény hangzott el, amely többek között a következőket tartalmazta:

— Az új kormány hivatalnokokból és elsőrangú szakemberekből áll. Valamennyi szervezet és testület vezetője támogatja. Sirovy tábornok valóban olyan kormányt hozott létre, amely a csehszlovák államélet jobbrafordulását és megszervezését hozza.

a minden irányból meginduló támadásoknak oly sokáig, amíg az orosz segítség megérkezik. Erre a kérdésre még a legkitűnőbb katonai szakértőink is csak azt válaszolták, hogy a leghörsőbb ellenállásunk sem tudná ezt véghezvinni. Elálltunk tehát a megígért orosz segítségtől is, amely ránk nézve más veszélyt is rejtett magában. Csehszlovákiát ugyanis Szovjetországnak exponensének klájtották ki szomszédaink és a nyugati barátaink emiatt a háborút a kommunizmusnak az európai civilizáció elleni támadásának tekintették volna.

és Prága között. Ezzel műszaki téren ismét létrejött a kapcsolat a két ország között.

A londoni tőzsdén a csehszlovák értékek tegnap jelentős javulást értek el. Az értékek áremelkedését az a hivatalos angol kormányközlemény okozta, hogy Anglia 30 millió fontos kölcsönt fog nyújtani Csehszlovákiának.

A halogatási politika végzetes hibái

Róma. (Rador.) A Stefani ügynökség a következőket írja: A prágai kormány érdekében áll, hogy minél előbb megoldja a magyar problémát. Hogy jelenleg ilyen körülmények közé került, azt csak annak köszönheti, hogy a halogatási politika hibájába esett. Csehszlovákiának szüksége van nyugalomra, hogy felépítse a nemzeti államot. Nagy hiba volt, hogy annak idején a szudetanémetek karlsbadi követeléseit nem tette magáévá. Éppen ezért sürögősen meg kell oldani a még hátralévő magyar problémát, hogy az ország átszerveze magát saját nemzeti alapjaira. Olaszország annak idején küzdött a cseh nép függetlenségéért és ezért joga van, hogy szót emeljen a magyar kisebbség érdekében.

Prága hozzájárult a magyar javaslatokhoz

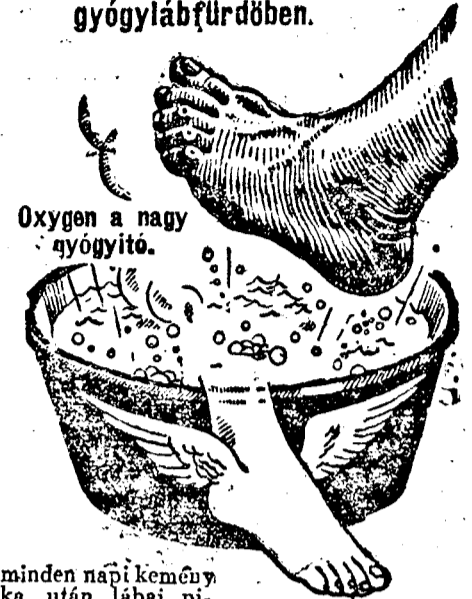
Belgrad. A Vreme prágai tudósítója arról értesül, hogy a prágai kormány elvben hozzájárult a magyar javaslatokhoz és magáévá tette azt a felhozást, hogy a szudeta-vidék rendezésének szellemében rendezzék a felvidéki magyarság ügyét.

özönlését. A következőkért nem vállalhatam a felelősséget. Mindent nélkülünk és ellenünk tesznek. Nem leszünk tovább hábuk és nem vagyunk olyan lelkiismeretlenek, hogy ezeket a dolgokat takargassam. Ugy látom, hogy Prága csak azért folytat tárgyalásokat a szlovák néppárttal, hogy halogassa a szlovák kérdés megoldását. Husz év tapasztalatai parancsolják, hogy ezekben a döntő pillanatokban felhasználjunk mindent, hogy meggyorsítsuk a kérdés radikális és gyors megoldását és biztosítsuk a szlovák nép jövőjét.

Pozsony. A szlovák néppárt hivatalos lapjának szerdai számában cikk jelent meg Tiso dr. tollából. A cikkben azt írja, hogy Szlovákiára te-

EDZZE MEG LÁBAIT!

Lábbántalmi 10 perc alatt megenyhülnek ebben a gyógylábfürdőben.



A minden napi kemény munka után lábai pihentetésére, a gyulladások és daganatok enyhítésére, a tyukszemek és bőrkeményedések feláztatása céljából öntsön egy maréknyi Saltrates Rodell-t lábfürdőjébe. A meleg vízzel érintkezésbe jutott Saltrates Rodell-ből felszabaduló oxigen behatol a gyulladt bőr szövetébe, helyreállítja a megzavart vérkeringést. Az oxigen jótékony természetű élénkítő hatása folytán a bőr felfrissül, a láb lelohal és annyira megerősödik, hogy kényelmesen járhat kisebb cipőben is. A legerősebb tyukszem is annyira megpuhul, hogy pusztá kézzel gyökerestül eltávolíthatja. Még ma este áztassa be lábait egy Saltrates lábfürdővel Saltrates Rodell kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Csekély költség, garantált eredmény!

FONTO SI — 10.000 propaganda csomagot dobunk piacra 30 lejes reklám árban. Kiszéletpén meg ma vásároljon egy csomagot! Takarékosági szempontokból vásároljon rendes csomagot, vagy dupla családi csomagot!

kint most az egész világ, mert tudják, hogy az ott élő szlovák nép jogait és szabadságát követeli. A szlovák néppárt követeli, hogy a szlovák nyelvet államnyelvvé nyilvánítsák és elsőségségi jogot adjanak a szlovákoknak a kenyérhezjutatásnál.

Majd a cikk így fejeződik be:

— Reméljük, hogy Szlovákiánkat megtarthatjuk magunknak és megőriztethetjük a csehek-től.

Más jelentések szerint a szlovákok lakta területeken elkeseredést és izgalmat keltett a hatóságoknak az az intézkedése, hogy a szudetaföldről visszavont 100.000 főnyi cseh tisztviselőt a szlovák földön akarják letelepíteni.

Csernát Máté szlovák miniszter, mint ismeretes, ultimátumában, amelyet Benes elnökhez intézett, ebben a tekintetben is biztosítékokat kért és miután azt nem kapta meg, kedden lemondott. Csernát azt is követelte, hogy bízzák az intézkedés terét a szlovák földön a szlovákokra.

Hir szerint a ruszin nemzeti tanács szintén a népszavazás álláspontjára helyezkedett. Ezt a ruszinok összes törvényhozói magukévé tették. Az Unováron megtartott értekezleten megjelentek a kormánypárti, az ellenzéki, az agrárpárti és a szociáldemokrata párti ruszin képviselők. Ezen a tanácskozáson az önrendelkezési jog követelése mellett foglaltak állást.

Prága. Csernát Máté szlovák miniszter lemondása után Zsolnára utazott, ahol a szlovák néppárt elnöksége szerdán ülést tartott. Csütörtökön ugyanitt a párt végrehajtó bizottsága foglalt véglegesen állást a szlovák kérdésben.

ORSO:

Ma 3, 5, 7.15 és 9.15 órakor

BOLVARY GEZA rendezésével:

ÉLNI VÁGYÓ LÁNYOK (Mädchenpensionat)

Angela Salloker,

Attila Hörbiger,

Erika von Thellmann

„MATUZ“-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári árakon. Szeptember hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM“ égőket. SZABÓ ALBERT

A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk.

Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk.

üveg és porcellán nagyáruháza.

November 15-ig szól a francia kormány rendkívüli pénzügyi meghatalmazása

A francia képviselőház ma éjjel fél három órakor tárgyalta a kormány rendkívüli meghatalmazásáról szóló és a pénzügyi bizottság által módosított javaslatot. A módosítás szerint a rendkívüli meghatalmazás nem december 31-ig, hanem november 15-ig szól. A szavazásnál 335-en a javaslat mellett, hetvennyolcan ellen szavaztak. A kommunisták a javaslat ellen szavaztak. Kétszáz képviselő tartózkodott a szavazástól.

Daladier reggel hat órakor mondott beszédet, amelyben kijelentette, hogy a kormánynak nem áll szándékában a valutakorlátozás, vagy más korlátozó pénzügyi intézkedés. A szavazást francia belpolitikai szempontból roppant fontosnak tartják, mert a népfront felbomlott, miután a kommunisták a kormány ellen fordultak.

Daladier levele Chamberlainhez

Párisból jelenti a Rador: Daladier francia miniszterelnök a következő tartalmu levelet küldötte Chamberlain angol miniszterelnöknek válaszul a tőle érkezett levélre:

— *Drága Chamberlain Ur,*

Köszönöm Önnek levelét, mely mélyen meghatotta a francia nemzetet. Azok az érzelmek, melynek Ön kifejezését ad: azonosak a francia nemzet érzelmeivel. Ennek a válságnak során a francia nemzet még inkább érezte a barátság és megbecsülés azon kölcsönös kötelekeinek megszáradulását, melyek az angol nemzettel egyesítik. Összes honfitársaimmal csodálunk rendíthetetlen békeakarátát, de azt a meleg és emelkedett megértést is, amely mindkét ország életérkeiben és kölcsönös kötelezettségeiben Önt fűti. A mi együttműködésünk nem zárja ki a másokkal való megértést és meg vagyok győződve róla, hogy ez a jövőben is a béke legbiztosabb záloga marad.

Rövidesen Anglia is elismeri az olasz birodalmat

Róma. Olasz kormánykörökben a francia kormánynak az az elhatározása, hogy nagykövetet küld Rómába, annál nagyobb meglepetést keltett, mert nem kételkednek abban, hogy a párisi kormány elhatározása Londonnal egyetértésben történt. Illetékes helyen most már nyilvánvalónak tartják, hogy rövidesen Anglia is elismeri az olasz birodalmat.

A Lordok Háza Chamberlain mellett

London. A felsőház külpolitikai vitájában tegnap délután elsőnek Lord Samuel szólalt fel és hangoztatta, hogy Csehszlovákiát svájci mintára semlegesíteni kell.

Baldwin hálás köszönetet mondott Chamberlain miniszterelnöknek, mert elutazott Németországba és ezzel megmentette a világ békéjét. Borzalom tölt el — mondotta Baldwin, — ha arra gondolok, hogy csak pillanatok választottak el bennünket a világtörténelem legádázabb háborújától.

Henderson Artur többek között a következőket mondotta:

— Most, hogy Csehszlovákia és Lengyelország között a vita elintéződött és talán nemsokára elsimul a Csehszlovákia és Magyarország közötti viszály is, össze lehetne hívni a dunai értekezletet a dunai államok közös politikai és gazdasági érdekeinek megbeszélésére.

Felosztatják a francia parlamentet!

Páris. Politikai körökben egyre nagyobb tért hódít a parlament felosztatásának gondolata. Illetékesek megállapítják, hogy a népfronti pártok nem alkotnak kormányképes egységet.

Követet küld Burgosba Franciaország

Páris. A Capitale című lap szerint Franciaország rövidesen követet küld Burgosba, Franco tábornok kormányához.

A Palesztina-kérdés a földközi-tengeri nagyjelentőségű tárgyalásokon

Páris. Beavatott diplomáciai körökből származó értesülés szerint, Chamberlain, Daladier és Mussolini a közeljövőben ismét találkozni fognak. A találkozás a Földközi tengeren, egy hajó fedélzetén fog megtörténni. A tárgyalások napirendjén elsősorban a Földközi tenger problémái és ezzel kapcsolatban az angol—olasz és francia—olasz kérdések között szerepel a zsidókérdés is. Angol és francia körök remélik, hogy Mussolini közreműködésével sikerülni fog a zsidó problémát is bekapcsolni az általános békemű és nemzetközi rendezések folyamatába.

A párisi és londoni cionista diplomácia állandó kapcsolatot tart fenn az illetékes kormánykörökkel és bizonyára fontos szerepe lesz azoknak a javaslatoknak a kidolgozásában, amelyek a háromhatalmi értekezleten kerülnek megtárgyalásra.

A Földközi tenger kérdéseinek rendezésénél minden bizonnyal Palesztina ügye is napirendre kerül és elsősorban ebben a vonatkozásban vár-

ható fontos lépés a Chamberlain—Daladier—Mussolini találkozáson. A Palesztina kérdés ugyanis jelentős szerepet játszik Mussolini politikájában és szerves része Anglia és Franciaország közös közelkeleti politikájának is. Ennek a kérdésnek az általános zsidókérdéssel összefüggő letárgyalása és rendezése kedvező megoldást ígér a cionizmusnak, annál is inkább, mivel ez a megoldás beleesik Anglia és Franciaország közelkeleti politikájának vonalába.

A rutének tárgyalásai

Páris. A Havas ügynökség jelenti Prágából: Hrabár a Kárpátalja kormányzója tegnap látogatást tett a köztársasági elnök irodáigazgatójánál és a belügyminiszternél, eljőzetesen pedig Sirovy tábornok miniszterelnöknel, aknek átnyújtotta a ruszinok sürgős követelését tartalmazó memorandumot. Hrabár kérte, hogy a kormány haladéktalanul döntsön a memorandum felett.

Temesváron bevallotta Grümmer Ferenc, hogy az aradi Bleier-trafik betörését ő követte el

Több betörés terhel Grümmer lelkiismeretét

Szerdán újabb fordulat állt be a Bleier Arpad Matei Corvin uccai trafikjában történt betörés ügyében. Beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy szeptember 29-re virradó éjszaka a szomszédos borbélyműhelyen keresztül falbontás útján ismeretlen tettes behatolt a dohánytőzsdébe és onnan közel 100 ezer lei értékű árut zsákmányolt. A rendőrségi nyomozás során, amelyet Marcu Viorel rendőrkapitány, a bünyügyi osztály agilis főnökének irányítása mellett, Pop Ioan a nyomozó-osztály szakképzett csoportvezető detektívje folytatott, kedden délután őrizetbe vették Grümmer Ferenc aradi cipészszegédet, akinél a megtartott házkutatás során több trafikárut és más bűnjelkeket találtak. Grümmer kihallgatása során konokul tagadta, hogy köze lenne a betöréshez és hangoztatta, hogy két temesvári ismerőstől vette meg a dohányárut és kártyákat, eladás-

céljából.

Grümmer vallomása igazságának megállapítása céljából Pop Ioan, a nyomozó-osztály vezetője, szerdán délelőtt Grümmerrel Temesvárra utazott. Az ügyes nyomozó Temesváron olyan bizonyítékokat szerzett a gyanúsított bűnössége mellett, hogy az kénytelen volt beismerő vallomást tenni. Elmondotta, hogy a múlt hét péntekére virradó éjszaka hajnali 4 óra tájban egyedül hatolt be a Laszár István-féle borbélyüzletbe, majd onnan falbontás útján a Bleier trafikba. A betörést teljesen egyedül követte el. A trafikbetörésen kívül négy nagyobb betörést követett el az utóbbi időben Aradon, míg Temesváron hónapokkal ezelőtt 200 dollárt lopott az egyik mozi irodájából, amelynek alkalmazásában állott. Grümmer bűnlajstromának összeállítását folytatja a rendőrség.

Procopovici Józsefné kétmillió sikkasztási ügyének táblai tárgyalása Temesváron

Temesvár. Két éve annak, hogy Procopovici József, pénzügyigazgatósági tisztviselő a temetőben föbelötte magát és meghalt. Az öngyilkossággal egyidejűleg millió aranyu hiánnyoknak jöttek a nyomára az aradi pénzügyigazgatóságon. Ezzel kapcsolatban vádat emeltek özvegy Procopovici Józsefné és Miklós Géza, adóhivatali főpénztáros ellen. A törvényszék ítéletében 1 millió 919 ezer lejes hiányt állapított meg és ezért Miklós Gézát háromévi, özvegy Procopovicinét pedig kétévi börtönrre ítélte.

Az ítélet felelősségi tárgyalása a napokban folyt le. Dr. Pop Alexandru védő azt fejtegette, hogy Maevsky pénzügyminiszteriumi vezérfelügyelő jegyzőkönyve, amelyre a törvényszék ítéletét alapozta, tele van tévedésekkel. A védő ezért új könyvszakértői vizsgálat elrendelését kérte. Ezzel szemben az állam képviselője céltalannak mondotta az új szakértői vizsgálatot a fennálló bizonyítékokkal szemben. Hasonló álláspontra helyezkedett a táblai ügyész is.

Az ítéletábla a közeljövőben dönt a védelem indítványa felett.

Urania: 5, 7.15 és 9.15. Ma erdélyi premier!

Emberi sorsok, nagy tragédiák siralomháza, a világ legfélelmetesebb börtöne:

A fegyenc-sziget

(ALCATRAZ).

Ahonnán még senkinek sem sikerült megszöknie.

A film témája: Egy férfi harca az igazságért és szerelemért.

A Warner-Bros filmház nagy áldozatok árán tudta csak e filmet elkészíteni, nem egyszer találva magát szemközt a foglyok ellenszegülésével, kik nem akarták kitévüket felfedni. — Főszerepekben: Ann Sheridan, John Littel.

Pótműsor: Színes trükkfilm és zenés kabaré.

Telefonelővét: 12-34

AYERESCU EMLÉKEZETE

Bucuresti. Argeseanu tábornok, nemzetvédelmi miniszter napiparancsot intézett a hadsereghez. A napiparancsban a miniszter bejelentti Averescu tábornoknak, I. Carol és I. Ferdinánd királyok egyik legméltóbb tábornokának elhalálzását.

A nagy halott neve örökké összefonrt a nagy háborúval, ahol a marasestii nagy csatában győzött és az akkori idők leghatalmasabb hadseregét kényszerítette futásra. Averescu temetésének órájában a napiparancs szerint a hadsereg egy percet a nagy halott emlékének szentel.

Averescu marsall halála alkalmából egyébként Iorga Nicolae tanár, királyi tanácsos, a Neamul Românească legutóbbi számában a következőket írja:

— „Egyike azon nagy hadvezéreknek, akiket a román nép adott, elköltözött abba a világba, ahol dicsőséges elődeinek árnyai vannak.”

— „Averescu Alexandru nemcsak nagy stratégia volt, aki nyugodtan, hidegvérrel és biztonsággal dolgozott ki terveket, amelyeknek keresztülvételében nem gátolhatta meg semmi abból, ami a gyenge emberek lelkét megzavarja. Nem csak alkotó aggyal rendelkezett, amelynek a nagy háború egyetlen kezdeményezése köszönhető és nemcsak a hadseregbe vetett bizalommal rendelkezett, amelynek segítségével újra szerezhették becsületüket. Averescu marsallban több volt ezeknél a ritka tulajdonságoknál, amelyeket a megpróbáltatás napjaiban nem osztott meg senkivel.”

— „Hősi természetű volt és misztikum lakozott benne, amely körül lengte minden cselekedetét.”

— „Averescu nem előkészítője volt a történelemnek, hanem maga a történelem biztosítója. Senkinek sem volt már szüksége arra, hogy feltegye a kérdést: mivel? Ez a misztérium, amely szemében ragyogott és amely szokatlan súlyt adott minden egyes szavának, magában foglalt minden lehetőséget és ezzel vitte keresztül azokat a csodákat a katonák lelkében, amelyek egyedül, túl minden technikán, biztosítják a sikert!”

— „Beszéljünk arról a csapdáról, amelyet számára készítettek, hogy olyan pártpolitikába fogják, amelyet ő nem akart, de ahova jutnia kellett. Ott az ő titkának már nem lehetett mágiikus ereje, mert

„Mert ott nem volt megfálálható a katonalelke.”

N. Iorga.

Beck lengyel külügyminiszter táviratban fejezte ki részvétét Averescu marsall halála fölött a külügyminiszteriumnak. Giuseppe Giolotto olasz követségi megbízott Comnen külügyminiszter előtt személyesen fejezte ki az olasz kormány, Mussolini és Ciano gróf részvétét Averescu marsall halála fölött. A nemzetnevelésügyi miniszterium rendeletére október 6-án, Averescu marsall temetése napján az összes iskolákban strajer ünnepség tartandó és ezen méltatják az elhunyt érdemeit. A fővárosi iskolákban nem tartanak előadást és a felsőbb osztályok tanulói résztvesznek a temetési menethen.

Kisajátított birtokából a törvénybiztosította száz holdas kvóta visszaadását perli egy aradmegyei földbirtokos özvegye

A temesvári tábla elkésztette a keresetet

Temesvár. Korek Kálmán aradmegyei földbirtokos Körösbökény melletti birtokát az agrárreform során kisajátították. Ennek során a 157 holdas erdőterületből 57 holdat a községnek adták, míg a fennmaradó 100 holdat állami véderdőnek nyilvánították. Az agrárbizottság intézkedését a körösbökényi járásbíró is jóváhagyta.

Az időközben elhunyt Korek Kálmán özvegye perrel támadta meg a végzést és keresetében rámutatott arra, hogy az agrárreform törvény értelmében 100 holdas erdőbirtok a tulajdonos marad, ebben az esetben pedig

Megkezdte működését a városi üzemek önállósított kereskedelmi vállalata

Fokozott gondot fordít az új vállalat vezetősége a közönség lelkiismeretes és jó kiszolgálására. — Megvalósítják a vízvezetési hálózat kibővítését és megjavítják Aradváros köztisztasági színvonalát

Október elsejétől kezdődőleg új rendszer alapján működnek az aradvárosi közüzemek: a törvény értelmében kereskedelmi üzemé alakultak át a közüzemi szolgáltatók és Tripa Mihai szakszerű irányítása mellett a közigazgatástól függetlenül folytatják tevékenységüket. A közös üzembe tömörített szolgáltatók központja a városi gázgyár irodahelyiségeiben nyert elhelyezést s itt az új helyiségben új feltételek és elgondolások alapján látják el a közönség igényeinek kielégítését. Tripa Mihai igazgató arra törekszik, hogy az ügyvitel most már valóban annak az elgondolásnak megvalósítását szolgálja, hogy a közüzemek kereskedelmi vállalatot alakítsanak, amelyek rendeltetése elsősorban az, hogy pontos kiszolgálással, előzékeny elbánással, kifogástalan szolgáltatásokkal minél behatódhan magához fűzze a közönséget. A kereskedelmi irányítás a kereslet és kínálat elvét érvényesíti s minden törekvése oda irányul, hogy a keresletet megfelelően növelje. Ezentúl nincs helye bürokratikus elintézésnek és hosszas huza-vonásnak. Az üzemek igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy mindennemű megkeresésre, érdeklődésre, vagy kérésre készségesen válaszol. Írásban és szóban bárki előterjeszheti kívánalmait s az elintézés a lehető legrövidebb időn belül megtörténik. A város kereskedelmi vezetés alatt álló közüzemeinek irodái a gázgyárban mindenki rendelkezésére állanak, távbeszélő száma pedig 2709 s ennek az igénybevételével is felkeresheti a közönség az üzemeket.

Itt említjük meg, hogy Tripa Mihai igazgató

„DURA — IDEAL” az új radioelem

Hazánk legnagyobb és legelőnyösebben ismert elemgyára, a DURA MŰVEK R. T. Timișoara ismét egy hasznos és kellemes meglepetéssel szolgál elemfogyasztóknak és a rádiósoknak. Ezen gyár az elemtechnika legújabb vívmányaként egy újfajta, kivételesen nagy kapacitású elemet konstruált és hozott piacra, amely teljesítő és raktározó képesség tekintetében minden eddig ismert kísérlet jóval felülmul. Az új elemek

„DURA — IDEAL”

néven kerültek forgalomba, formájukban valamivel nagyobbak és speciálisan telepes rádiók részére szolgálnak. Ezen elemek rövid ideje vannak a piacon, de már is óriási keresletnek örvendenek. Hogy olvasóinkat ezek kivételesen nagy teljesítő-képességéről tájékoztassuk, megemlítjük, hogy kapacitásuk normális igénybevételnél körülbelül 600—800 üzemóra és 20 M. A. megterhelést bírnak el. Kétségen felül áll, hogy az új típus rádiók részére a legideálisabb elem, mely körülményre i. t. olvasóink figyelmét felhívjuk. A DURA-IDEAL minden viszonyfeladónál kapható, technikai felvilágosítással készséggel rendelkezésre áll az UZINELE DURA S. A. TIMIȘOARA.

ezuton fordul felhívással mindazon háztulajdonosokhoz, akiknek ingatlana olyan uccában van, hol a vízvezetési hálózat fővezetékét már lefektették, de az illetők még nem kapcsolódtak be a városi vízszolgáltatás hálózatába. Ismeretes, hogy a vízművek és a főorvosi hivatal közbenjárására a városvezetés egy régebbi szabályrendeletnek az alapján kötelezővé tette ezen ingatlanulajdonosok számára a vízvezeték bekapcsolását azzal, hogy adott esetben a város maga kapcsolhatja be a vezetékét és a költségeket később a városi adóhivatal utján bevételezteti. A vízművek vezetőségének most tudomására jutott, hogy egy ismeretlen egyén sorra járja az érdekelt külvárosi háztulajdonosokat és arra igyekszik rábeszélni az illetőket, hogy ne tegyenek eleget a város felszólításának, amivel decemberig adott haladékot a fővezetési alagsóvezetéshez való bekapcsolódásra. Tripa Mihai ismételtlen figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy úgy a maguk, mint a közérdek szempontjából fontos intézkedést vegyék komolyan, mert csak saját maguknak okoznak kellemtelenséget. A vízvezeték bekapcsolása — ami mintegy 900 házat érint Aradon, — valóban kötelező és abban az esetben, ha lesznek olyanok, akik nem veszik tudomásul a városvezetés által megszabott határidőt, először bevételeztetik a költségek összegét, majd a tavasszal bevezetetik a vízszolgáltatást.

Ez az intézkedés különben csak emeli az ingatlanok értékét és a költségek lefizetésére indokolt esetben tizenkéthavi részletet engedélyeznek. Nem beszélve arról, hogy a vízvezetési hálózat vízszolgáltatásának szélesebb körben való igénybevétele közegészségügyi szempontból is mennyire fontos, a város fejlődésének követelményei is megkívánják a városi vízszolgáltatás jobb kihasználását. Addig, amíg a már lefektetett fővezetékek kihasználatlanul hevernek s a vízfogyasztás nem növekszik, nem lehet szó a vezetékhalózatnak újabb városrészekre való kiterjesztéséről. Márpedig ez a fejlődő város szempontjából nagyon fontos és éppen ezért most már a legerélyesebb eszközökkel intézkednek a már meglévő fővezetékek alaposabb kihasználása érdekében. Ha ez már megvalósul, sor kerül a többi városrészek behatóbb bekapcsolódására, így például a Mosóczytelep vízvezetési alagsóvezetéssel történő behálózására.

Lényeges változás várható egyébként az új közüzemi rendszer bevezetésével Aradváros köztisztasága szempontjából is. Ennek ügyvitelét szintén a kereskedelmi vezetés alá került közüzemeknél összpontosítják s máris intézkedések történtek a színvonal emelése érdekében.

Házasságszédelgés miatt két hónapi elzárásra ítétek egy aradi iparost

„A leányt a szülei beszéltek rá, nem én csábítottam el”, — mondotta a vádlott.

Temesvár. Gheorghe Iosif aradi iparost a törvényszék kéthónapi elzárásra ítélte, mert a vádirat szerint hosszabb ideig együtt élt egy V. Mária nevű 16 éves leánnyal, akinek házasságot ígért, majd elhagyta. Gheorghe Iosif az ítéletátlához felebbezett, ahol igen érdekes módon védekezett.

— Nem érzem magam bűnösnek, — mondotta a fiatal iparos. — A leányt nem én csábítottam el, hanem szülei valósággal rám erőszakolták. Ők beszéltek rá a leányt, hogy jöjjön hozzám, tehát csak ők lehetnek a felelősek.

Az ítéletátlá nem fogadta el Gheorghe Iosif védekezését és a törvényszék ítéletét helybenhagyta. A döntés indokolása szerint még ha a szülők elősegítették volna is a törvénytelen viszonyt, ez nem mentesíti a vádlottat a házasságszédelgés vádjá alól.

Magyar alpolgármester kinevezését sürgeti Brassóváros magyarsága

Brassó. A brassói magyarság küldöttsége Szele Béla és Szabó Béni vezetése alatt tegnap délután 6 órakor tisztelgett Ganea királyi széktartónál a prefekturán. A küldöttségben résztvettek: Péter Antal dr. apátplébános, Csia Pál ref. lelkész, Nikodémusz Károly ev. lelkész és Miklós István unit. lelkész. Szabó Béni üdvözölte a széktartót, biztosítva a magyarság törvénytiszteléről és rendszeretéről és kérve, hogy ez a magyarság minden tekintetben egyenlő elbánásban részesíttessék. Rámutatott a magyarság súlyos sérelmére, amely abból származott, hogy Brassó város élére magyar alpolgármestert nem neveztek ki, holott a város lakosságának relatív többsége magyar. E sérelem ügyében emlékiratot nyújtott át, amely a sérelem sürgős orvoslását kéri.

Ganea széktartó meleg szavakkal köszönte meg a magyarság üdvözlését és hangoztatta azt, hogy nem ismer különbséget állampolgár és állampolgár között. Biztosítja ezért a magyarságot, hogy a törvények értelmében minden tekintetben egyenlő elbánásban fog részesülni a magyarság. Az emlékiratot tanulmányozni fogja és

keresi a módot a sérelem orvoslására. Ha másképp nem volna lehetséges ez, akkor esetleg törvényalkotással fogják a magyarság jogos kívánságát érvényesíteni.

A tisztelgés folyamán Tocneanu ezredes-prefektus és Goma széktartósági vezértitkár meleg elismeréssel méltatták a brassói és brassómegyei magyarság korrekt magatartását.

Cuteanu polgármester köszönő szavai rendjén rámutatott arra, hogy ő ma is a régi elvekkel és törekvésekkel áll a város élén s a város minden lakójának igazi atyja kíván lenni. Addig is, amíg a magyarság azon jogos kívánsága, hogy a város közigazgatása élén képviselést kapjon, kielégítést nyerhet.

Közvetlen kapcsolat fenntartásával igyekszik a város közigazgatásába való befolyását biztosítani. Keresni fogja az alkalmat, hogy a



magyarságot is érintő kérdésekben a magyarság reprezentánsaival megtárgyalja az ügyeket

s reméli, hogy így nyugodtan várhatja a város magyar közönség a helyettes polgármesteri állás ügyében a királyi széktartó elé terjesztett panaszának orvoslását.

az érdekelt egyesületek megbízottai jelenének meg a pénztárnál és a tagoktól nyert szabályszerű felhatalmazás alapján felvonnák a járandóságokat s ezeket azután az egyesületek osztanák szét.

A királyi helytartó nagy figyelemmel hallgatta végig az előterjesztést és ígéretet tett arra, hogy a tervet megvalósítja. Méltányolja az idős emberek megkímélését célzó kezdeményezést és máris érintkezésbe lépett a helytartóság pénzügyi szolgálatával. Egyelőre azonban bizonyos tisztviselők szabadsága miatt késik az érdemi elintézés.

Az aradi nyugdíjasok mozgalma

A hír, amely a kérdés humánus megoldásáról szól, Aradon is nagy feltűnést keltett. Érthető, hogy az itteni nyugdíjasok szintén részesedni kívánnak a kívánatos újításból, ami annál könnyebben lehetséges, mert hiszen Arad is a temesvári helytartóság hatáskörébe tartozik és Marta Alexandru dr. intézkedése Aradra is érvényes lehet. Értesülésünk szerint máris mozgalom indult meg, hogy az aradi nyugdíjas érdekképviseletek csatlakozzanak a temesvári kezdeményezéshez. Minden remény megvan arra, hogy a királyi helytartó belátó és megértő magatartása az aradiakra is épp úgy vonatkozik majd, mint a temesvári nyugdíjasokra.

Semmi akadálya nem lehet az újítás megvalósításának, ha a tartomány kormányzója óhajtja ezt. Az igazoló eljárás, amely a nyugdíjak kifizetésének egyik főfeltétele, éppen olyan jól megtörténhetik az érdekképviseletek után, mint eddig.

Csak jóakaratra van szükség, már pedig ez nem hiányzik és nem is hiányozhatik, hiszen sokezer ember egész élete munkásságának megérdemelt gyümölcseről van szó...

CENTRAL: 5, 7.15 és 9.30 órákor

Az 1900-i kínai boxerlázadás idejében látszódik le: GUSTAV FRÖHLICH — LENY MARENBACH — PETER VOSS nagyfilmje:

Riadó Pekingben

Legújabb Fox-hiradó: Chamberlain berchtesgadeni látogatása. Daladier és Bonnet utazása Londonba.

Marta Alexandru dr., királyi helytartó ígéretet tett a nyugdíjasok sérelmeinek orvoslására

A tolongás elkerülése végett a jövőben a nyugdíjas egyesületek közvetítésével osztanák ki a nyugdíjakat

Érdekes kezdeményezésről ad számot a Temesváron megjelenő „*Temesvári Zeitung*”, amikor megírja, hogy dr. Marta Alexandru királyi helytartó fontos, a nyugdíjasokat érintő újítás bevezetésére tett ígéretet. Arról van szó, hogy a nyugdíjasok illetményeinek kiutalása, illetve felvétele körül számos panasz merült fel és ezeket most a királyi helytartó elé terjesztették.

Több kiméletet érdemelnek a nyugdíjasok

Az öregemberek iránti tisztelet olyan szokás, amit iratlan törvényként kell betartani. Ez a tisztelet minden vonalon megnyilvánul, ezért indokolt az a kérdés, hogy vajon miért nem bánnak több kimélettel azokkal az idős emberekkel, akik egy életen keresztül minden hónapban pontosan lerótták nyugdíjilletményeiket és most, amikor már fáradtak és pihenésre vágnak, havonként megjelennek az adóhivatalt névtáránál járandóságuk átvétele végett. Tolonganiok kell, sorfalat állnak és általában elmondható, hogy a nyugdíjfizetés alkalmával megszenvednek a pénzért, amit pedig nem ajándékba kapnak. Minden magánhivatal és intézmény előzékeny udvariassággal szolgálja ki üzletfeleit, sehol a világon nem létezik az, hogy valaki befizetett tőkájének kamataiért — mert hiszen erről van szó. — olyan eljárásban részesüljön, mintha szivességet tennének számára. Érthetetlen tehát, miért kell a nyugdíjasokkal úgy bánni, ahogyan ez történik.

Ezek a panaszok nem új keletűek és sokszor merült fel az óhaj: több kiméletet a nyugdíjasok iránt! Általában azonban csak magánvélemény volt ez a kívánság s csak elvétve adtak olyan formában hangot ennek a valóban emberi követelménynek, hogy hivatalos helyek is foglalkozhattak a kéréssel. Így történt ez régebben Temesváron, ahol egy időben bevezették, hogy a nyugdíjjárandóságokat postán küldötték házhoz. Ez a rendszer azonban megszünt és most itt is kifizetésről kifizetésre öreg emberek szoronganak, tolonganak az adópénztárak előtt.

Szüniék meg a tolongás!

Most, hogy a közügyek vitelében általában több megértés és előzékenység nyilvánul meg, Temesváron ismét felvetődött a nyugdíjfizetések megkönnyítésének ötlete. A nyugdíjasok érdekképviseletei felhasználták az alkalmat, hogy a közigazgatási és általában a közügyek intézését decentralizálták és hogy Temes-tartomány élére olyan férfi került, akinek megértő jelleme közismert. Mozgalom indult meg annak érdekében, hogy a jövőben új rendszert vezessenek be: a jövőben — ez a kívánság merült fel — a nyugdíjakat a nyugdíj-egyesületek útján fizessék ki. Küldöttség kereste fel dr. Marta Alexandru királyi helytartót, akivel ismertették óhajukat és nyomban ismertették is a tervezetet, amelynek megvalósításával a kérdés megoldható lenne. Eszerint a jövőben a nyugdíjfizetések alkalmával

Monay Ferenc dr. Aradon

nyilatkozik arról, hogy miképpen fogadta az Örök Város az utóbbi napok nemzetközi eseményeit. — Sok magyar vándorol ki Abesziniába

Tegnap lapszámunkban egy rövid hír jelent meg: „Monay Ferenc dr. kiérdemesült aradi minorita rendfőnök, aki állandóan a római szentszék udvarában tartózkodik, mint pápai magyarnyelvű gyóntató, néhány hetes pihenőre Aradra érkezett“.

E rövid hír érthető érdeklődést keltett, hiszen itt Aradon számtalan barátja, ismerőse és tisztelője van a kiváló főpapak s így általános érdeklődésre tarthat számot: hogyan él és munkálkodik az Aradról elszármazott, volt minorita rendfőnök az „Örök Városban“...?

Monay Ferenc dr. jól ismert, kedélyes hangja csendül, amidőn a minorita rendház legszebb vendéglakásának aajtóján kopogunk:

— Szabad! — Ujságíró?... — egy vidám tiltakozó mozdulat: — Nem, intervjút nem adok. — Miről is nyilatkozhatnék? — Külföldi politikai képet nem vázolhatok, mert a politikával nem foglalkozom. Egyházi kérdésekre, munkakörömről vonatkozólag csak annyit mondhatok, hogy most szabadságon vagyok. Mint egyszerű magánember, aki pihenni akar, érkeztem haza, hogy a barátokkal, ismerősökkel elbeszélgethessek.

Igy fonódott a beszélgetés és nem a hírlapi nyilatkozat fonala, amelynek szövögetése közben számtalan érdeklődésre számot tartható eseményt, élményt mondott el az Atadról elszármazott főpap.

— Sajnos, ez esztendőben megkésve térhettem vissza Aradra, amelyet mindig akkor látogatok meg, amidőn a levelek hullani kezdenek. Ősszel — ez már évek hosszú sora óta megismétlődik — Arad a jövőre pihenni.

— Miért történt a késés? — Szeptember hónapban várják mindig az aradi minorita rendházban a volt rendfőnök látogatását.

— A világesemények! — mondja Monay dr. — A nemzetközi helyzet oly zavaros volt, hogy senki sem mert vállalkozni egy hosszabb külföldi utazásra. Miután a nagyon beteg békét megmentették, aggodalom nélkül indulhattam utnak. Olaszországban, éppen úgy, mint az egész világon, a válságot sejtető események idején riadt várakozással aggódtak: mi lesz? — Háború, vagy béke? Amikor a békélméltó egyezményt aláírták, a távirati értesítések után mámoros lelkesedéssel uralkodott az „Örök Városban“.

A lakosság minden rendelkezés nélkül, saját kezdeményezésre fellobogozta a fővárost.

Mussolini, a Duce, amidőn visszatért, leláthatatlan lelkesedéssel ünnepelték. — Őszentsége a pápa udvarában személyesen tapasztalhattam, hogy milyen végtelen örömmel és megnyugvással fogadták az Egyház vezetői a hírt, amely eloszlatta a háború véres árnyékát: nem szólnak meg, a gépfegyverek és nem dőlnek romba a városok... Őszentsége a pápa fogadónapja volt akkor s nyilatkozott: „A békéért könyörgő imákat meghallgatta a Mindenható. Az országok vezetői rácszelték arra, hogy csak a békében lehet egy ország jólétét építeni...“

A „násztutasok hazája“

— Beszéljünk másról. Olaszországról, a művészek és a napfény hazájáról? Az utóbbi időben Olaszország násztutasforgalma még jobban fellendült. Ezt az udvari idegenforgalmi hatóságok intézkedése eredményezte: rendkívüli kedvezményeket nyújtanak most a násztutasoknak.

Azok a fiatal házaspárok, akik a házasságkötésük után 14 napon belül Olaszországba utaznak násztúra, 70 százalékos vasúti kedvezményt kapnak az összes olasz vasúti vonalakon.

A világ bármelyik részén az utazási irodák 70 százalékkal olcsóbban bocsátják ki az olaszországi vasúti jegyeket, ha felmutatják a házassági okiratot. A „násztutas kedvezmény“ sorozatából még megemlíthető, hogy Rómában 6 napig ingyen járhatnak villamoson, társaságépítőcsónakon, muzeumokba, stb. — Őszentsége a pápa udvarában a tisztelgő látogatásra érkező násztutas párokat ajándékokat kapnak. A nők egy értékes gyöngyház rózsafüzért és a férfiak egy kis ezüstérmét, amelyet óraláncon, vagy esetleg nyakláncra viselhetnek.

Aradiak Olaszországban

— Nagyon sok magyar, erdélyi, sőt aradi utas fordult meg az elmúlt esztendőben Olaszországban. Mint a Szentzsék magyarnyelvű gyóntatóját, sokszor kereset fel egyszerű munkásemberek, akik a gyónás idején elmondották életük folyását és tanácsot, utbaigazítást kértek. A magyarok közül sokan akarnak kivándorolni Abesziniába. Ezek a munkátkeresők nem szívesen fordulnak a konzulátushoz, vagy az illetékes clasz hatóságokhoz, hiszen az egyszerű észjárású ember kerüli a hivatalokat. Inkább magánúton igyekszik utbaigazítást

Bokasüllyedést és egyéb lábfejájdalmakat megszüntet a Tejnor-nál kapható eredeti Duraluminbetét. Str. Goldis, Scala-mozgó mellett.

szerezni. És a gyónási szentségben megíszított szívvel sokszor bizalommal a lelkipásztor tanácsát kéri.

— Az átvándorlók kivül nagyon sok magyar él Olaszországban, akik jórészt már meg is szerezték az olasz állampolgárságot. Aradiak?... Falus Lajos dr. legközelebbi rokonai, Rosti dr. pankotai ügyvéd fia, Nyáry István bankiótisztviselő állatorvos-fia származott el Aradról.

*

Az estébe hajló időben történt beszélgetés során Monay Ferenc dr. a békéről, a messzi idegen földre került küszködő, munkát kereső magyarokról, az olasz föld szépségeiről s néhány Olaszországban letelepedett aradi származású fiatalemberről emlékezett meg. Csak önmagáról, az ott végzett pásztori munkájáról hallgatott szerényen. De itt Aradon jól tudjuk, hogy ő, aki itt hosszú időn keresztül munkálkodott a társadalom érdekében, a Szentzsék udvarában is, — mint magyarajku pápai gyóntató — milyen áldásos munkát végez.

NEDECZKY FERENC

Simon kincstári kancellár szerint:

Hitler Münchenben engedett godesbergi követeléseiből

Londonból jelentik: Az alsóház mai ülésén Simon kincstári kancellár nagy beszéd keretében határozati javaslatot nyújtott be, és kérte a Házat, hogy mondják ki, miszerint helyeslik a kormánynak és ezzel együtt Chamberlain miniszterelnöknek azt a tevékenységét, amellyel sikerült a háborút elhárítani. Nagyszabású beszédében leszögezte a kincstári kancellár, hogy az utóbbi napok izgalmai bizonyították mennyire irtózik a háborútól a világ minden népe és megmutatkozott ez Münchenben, ahol Chamberlaint nem mint a német aspirációk elősegítőjét és pártfogóját, hanem mint a béke megteremtőjét ünnepelték. A cseh bátor, öntudatos és higgadt magatartásáért is bámulattal adózott az angol miniszter, akik áldozattól sem riadtak vissza nehogy a háború rémségeit országukra és ezzel együtt esetleg az egész kontinensre rázúdítsák. Maid leszögezte Eden egyik minapi kérdésére válaszolva, hogy a müncheni tárgyalások után Anglia kész a legkomolyabb formában kiszélesíteni a nérvhatalmi egyezményt a francia—német és olasz kormányokkal, maid azt is kijelentette, hogy szívesen látja Oroszország feltétlen részvételét a Csehszlovákiának nyújtandó újabb garancijában. Nemcsak a szovjetet, de egyetlen európai nagy vagy kisállamot sem óhajtunk kizárni a jövőben: az európai problémák megoldásából. Beszéde végeztével a következő

igen nagyfontosságú kijelentéseket tette a kincstári kancellár:

A világ népe és főként Európa nemzeteinek fiai kinyilatkoztatták, hogy a háborútól szívből irtóznak és ugyanakkor lehetségesnek mutatkozik az az eshetőség is, hogy a demokráciák és a totalitások egymás mellett haladva jussanak el a problémák békés megoldásához. Mindcettől függetlenül azonban még a következőket kell megállapítanom:

1. Hitler ezuttal először tett engedményeket és el kell ismerni, hogy nagyon nehéz dolga volt visszavonni egy totális állam fejének a müncheni egyezmény kapcsán bizonyos általa előbb mondottakat, mert kijelenthetem, hogy a müncheni egyezmény lényegesen eltér a godesbergi okirattól és azoktól a követelésektől is, amelyeket a kancellár a berlini Sportpalastban mondott beszédében felállított.

2. A diktátorok azt is megtudták, hogy saját kitűnően fegyverezett népiük is irtózik a háborútól, de azt is megláthatták a diktátorok, hogy az a Németország, amely a világháború napjaiban taitékozva kiáltotta, hogy „Gott strafe England“, lényegesen különbözik attól a Németországtól, amelynek népe mámorosan ünnepelte Münchenben Chamberlaint.

3. Megállapítottuk, hogy az angol kormány és főként annak feje többé nem elvonat fogalom Németország előtt.

Betársulnék 100—250 ezer le'el

rentabilis üzembe, vagy vállalatba.
Ajánlatokat: „Toko biztosítva“ jelgére a kiadóba. (19)

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 11.67 és fél, London 21.07, Newyork 438.50, Brüsszel 74.20, Milánó 23.07 és fél, Amszterdam 238.70, Berlin 176, Szófia 540, Prága 15.10 (névlegesen), Varsó 83, Belgrád 10, București 3.25.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerertár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerertár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerertár, Piata Avram Iancu
(Tel.: 15—00.)

Vásároljunk gyári áron

A legszebb csillárok gyári lerakata:
A legújabb típusú rádiók gyári áron!

Sándor Iván & Comp cégnél

Arad, Bul. Reg. Maria 18. Tel. 11-32



M E G S Z Á L L N J
BUCURESTIBEN
legjobban
a Hotel Esplanadeban lehet
A főudvar szívében
Teljesen átalakítva
Minden szobában telefon,
fürdő, stb. Mérsékelt árak.

HOTEL ESPLANADE Bul. Academiei 8

Tiltott tevékenység miatt

Négy évi fegyházra ítélték

Emil Siancu nyugalmazott kapitányt

București. A katonai törvényszék Emil Siancu nyugalmazott kapitányt 4 évi Ion Baneat 7 évi fegyházbüntetésre ítélte a társadalmi rend megtartására irányuló tevékenysége miatt.

„SCALA“ NAGYFILMEK SZÍNHÁZA
TEL.: 20-19.

Ma csütörtöktől mindennap
országos bemutató

Párisi melódia

3 uj név
3 uj kedvens
3 uj énekisláger
3 uj tancsláger
3 uj zenesláger

és számtalan humoros és hangulatos jelenet hódította meg Arad közönségét. — Szívből és szeretettel üdvözljük Arad kedves közönségét

Rosemáry Lane,
Rudy Vallee

és a Schneckelfritz humoros jazzband

Előadások kezdete: 5, 7.15 és 9.30.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

SZENZÁCIÓS VÁLTOZÁS AZ ARCPUDER TERÉN NINCS KIKÉSZITETT HATÁS

EGY ÚJ, A BŐRÖN LÁTHATATLAN PUDER KIFOGÁSTALAN TERMÉSZETES SZÉPSÉGET KÖLCSÖNÖZ

Előkelő francia hölgyek új divatot alkottak. Új arcpudert találtak fel, amely halványrózsa arcszínt kölcsönöz, anélkül, hogy fénylés legcsekélyebb nyoma is látszana egész napon át.



Ennek a titka egy új eljárás, amelynél a háromszor szitált legfinomabb pudert dupla krém-habbal keverik. Ezt a legújabb eljárást, amely francia kémikusok hosszú éves kutatásainak eredménye, a Tokalon-gyár szabadalmaztatta. Tokalon puder örökre megszünteti a fénylő orr és zsíros arcot. Kifogástalan arcot biztosít, amely 8 órán át fénytelen marad. Sem szél, sem eső, sem izzadság nem képes bőrt fényessé tenni, ha Tokalon-matt-pudert használ. Apott, üdén hamvas arcot kölcsönöz, amely kétszeresen vonzóvá válik. Kérjen Tokalon pudert, amely 10 különböző színárnyalatban készül.

Megkezdte tervszerű munkáját Aradon az „Actio Catolica“

A katolikus egyesületek értekezlete

A római katolikus egyesületközi gyűlés szerdán délután hat órakor kezdődött meg az összes aradi hitbuzgalmi és társadalmi egyesületek kiküldöttjeinek és a katolikus társadalom vezetőinek jelenlétében.

Arad város kulturális és szociális életében nagy szerepet játszanak a katolikus egyesületek, amelyek a római Szentszéknek Romániával kötött konkordátumában biztosított feltételek mellett és a jelenleg is érvényben lévő idevonatkozó rendelkezések értelmében működnek. Ezen egyesületek társadalmi jelentősége és munkássága általánosan ismert, éppen ezért érthető érdeklődéssel fordulhat Arad város társadalmi az új kezdeményezés: az Actio Catolica aradi megvalósítása felé.

Az Actio Catolica mozgalma a világiak hivatalosan megszervezett, intézményesen kialakított apostolsága. E mozgalommal akarja a Katolikus Egyház felidézni és korunkba állítani az őskereszténység szellemét. A modern apostolkodás keretében a Krisztus-hit terjesztése, erkölcsvédelmi, kulturális, szociális, emberbaráti munkát folytatnak a hívek. A katolikus akció keretében szervezett tevékenységhez juthatnak mindazok, akikben él az apostoli lelkelet.

A nagyfontosságú értekezleten, amelyen az Actio Catolica aradi megvalósítási módjait tárgyalták meg, mintegy hatvanan gyűltek össze a római katolikus vezetők és irányítók közül. A minorita rendház konferencia termében dr. Lakatos Ottó aradi plébános, szentszéki tanácsos és dr. Széll Lajos egyházközségi elnök vezetése mellett folyt le a nagyfontosságú értekezlet.

A különböző hitbuzgalmi és katolikus társadalmi szervezetek képviselőit a következők jelentek meg:

Dr. Boros Béni egyházközségi titkár, Fischer Aladár főgimnáziumi igazgató, Návrády Ágoston igazgatótanító, a Credo-egyesület nevében Göbl Alajos világi elnök, a Kath. Kör képviselőiben dr. Fetter Elemér és Czédly Károly dr. Urinók kongregációja nevében: Szalai

Albert elnök, Hajasné Schieffer Ilona felügyelő. Urileányok Mária-kongregációja: Czédly Irén, Oláh Erzsébet. Iparosleányok Mária-kongregációja nevében: Kulcsár Kálmán egyh. elnök és Szlavik Irén felügyelő. Kath. Népszövetség ifjúsági tagozata képviselőiben Oláh Ferenc. Szent Ferenc III-ik rendje: Dési Károly. Caritas nevében: Szócs Didák és Schmidt Ferenc. Rózsafüzér-társulat nevében: Siszmann Gedeon elnök. Leányklub képviselőiben: Iványi Angéla szociális testvér. Központi kiküldött, Szijártó Irén kiküldött. Zárda leánykongregáció nevében Novák R. Mihály leánygimnáziumi hittanár. Szociális Misszió nevében: Haller Józsa, Hendrey Ilona, Medgyessy Gézáne, Fock Béláné, Boros Ivánné, mint a hitbuzgalmi szakosztályok kiküldötte és még igen sokan.

Dr. Lakatos Ottó mondotta a megnyitó beszéde, amelynek keretében részletesen ismertette és vázolta az egyesületi munkaprogram irányát és a katolikus építőmunka központilag irányított megszervezésének létellen szükségességét.

— Mindenben a lelkek érdekét és a lelkek gazdagítását keressük — mondotta Lakatos Ottó dr. — és ebben minden egyházközségi és hitbuzgalmi szervezetünk részt kér és részt is kell, hogy vegyen. A Katolikus Akció gondolata nem más, mint a világiak apostolkodása, a hívek egyházi érzületének fokozása. Minél jobban reáakarunk támaszkodni e nehéz napokban az egyházra, annál jobban kell ahhoz ragaszkodni is, hogy a reálháraló nagy feladatok megoldásában a hívők tömegének lelki és kulturális igényeit kielégítést nyerhessenek.

A mély gondolatokkal ékes megnyitó beszéd elhangzása után dr. Boros Béni, egyházközségi titkár emelkedett ezután szólásra s bejelentette, hogy az elmúlt esztendei siker reményében ismét megkezdik a „Katolikus Bálát“, amelynek megrendezésére kérte az összes egyesületek támogatását és közreműködését.

Ezután Szócs Didák és Dési Károly, a Katolikus Népszövetség szociális szakosztályának kiküldött vezetői jelentették be, hogy szervezetük nemcsak szellemi téren, hanem a gyermeknyaraltatási kezdeményezésben is tevékeny részt vett. Ezt a munkáját a jövőben is követik.

Návrády Ágoston igazgatótanító a tej-akcióról számolt be és kérte a munka sokszorozott támogatását. Czédly Irén a Mária-kongregáció prefekta nője egyelőre meg nem határozott időben megrendezendő előadást jelentett be, amelynek tiszta jövedelmét a gyermeknyaraltatási akció támogatására fordítják.

A felszólalások után dr. Lakatos Ottó megdicsérte a katolikus népszövetség ifjúsági tagozatának írásban benyújtott programját, amelyet az ifjúság szellemi, lelki és szórakoztató igényeinek megfelelően állítottak össze.

Haller Józsa a Szociális Misszió sokoldalú és nehéz munkaprogramját ismertette és ígéretet tett arra, hogy a jövőben a szegények ügyét fokozottabban méltán felkarolják. Schmidt Ferenc a szegénygondozó titkára 250 szegénysorsú állandó gondozásáról számolt be. A leányklub nevében Szijártó Irén szólt hozzá a katolikus akció munkaterveihez és benyújtotta a Központ által megállapított munkarendet. A „Rózsafüzér Társulat“ nevében Siszmann Gedeon igazgató számolt be munkaprogramjukról, amely nemcsak vallási, hanem emberbaráti munkásság terveit is tartalmazza. Dési Károly a „Harmadik Rend“ egyesület nevében szólt fel és feltárta a programot; a vallásos élet mélyítése, a szekták elleni harc; vallásos ünnepek rendezése. Szalai Albert az Asszonykongregáció lelki, emberbaráti munkáját jelentette be — s különösen a buzsák-pusztai gyerekek gondozására hívta fel a közfigyelmet. Az iparosleányok nevében Szlavik Irén szólt fel és hangsúlyozta, hogy az iparosleányokat, akik szervezetenélkül tévelyegtek, igyekeznek még jobban támogatni és egy táborba tömöríteni. Tatár Rózi a Jézus Szive énekkar munkáját ismertette.

Dr. Széll Lajos egyházközségi elnök, ügyvéd emelkedett szólásra a beszámoló elhangzása után. Rendkívül érdekes meglátásait közölte az iskola. kérdésekkel kapcsolatban és feltárta, hogy milyen nehézségekbe ütközik ezek fenntartása.

— Mélységesen megrendítő és meggondolkoztató — mondotta — hogy Aradon 35 ezer katolikus hívő van és az aradi fű iskolában csak 187 végző tanulmányait... Hol van a katolikus öntudat? A fajszeretet és vallásos érzés? Iskoláink — úgy a fű, mint a leány tanintézetek — megállják a helyüket és felvehetik a versenyt a többi kitűnően támogatott tanintézetekkel!

A nagyfontosságú értekezlet, amely a katolikus akció megvalósítását célozta, az Eucharisztikus Világkongresszus himnuszának elénkélésével fejeződött be.

Gregory Owen Melitus kanadai farmer Aradon a nemzetközi eseményekről, amelyeket közvetlen közelből élt át európai útja során

Hatalmas, áramvonalas turautó parkolt a kora esti órákban az aradi Central-szálloda előtt. Az angol rendszámú, pompás gépkocsiból szikár termetű, aranykeretes pápaszemű utiruhába öltözött, szőke kecskeszakállt viselő férfi szállt ki, majd a szállodába sietett, ahol szobát bérelt magának. A bejelentőlapot az alábbi adatokkal töltötte ki:

Gregory Owen Melitus, angol állampolgár, foglalkozása: farmer Kanadában.

Az Aradi Közlöny munkatársa szállodai szobájában kereste fel Gregory Owen Melitust. A 34 éves farmer elmondta, hogy szeptember 26-án indult el Londonból egy havi autókörútra. Utjának nincs határozott célja. Pihenni óhajt és minél több országot akar bejárni.

— Jól eső érzéssel töltött el az a nyugalom, amely országukba érkezve fogadott, — mondja Gregory Owen Melitus, miközben zsebéből előszedte angol pipáját és rágyújtott. — Angol vagyok, — folytatta mosolyogva, — és a példabeszéd által említett hidegvérrel rendelkezem, de mégis idegessé tett az a nyugtalan állapot, amely utamon keresztül idáig kísért.

— Franciaországban épp olyan borulató és ideges közhangulat fogadott, mint Németországban. A világháború küszöbén állt Európában, aránylag még Csehszlovákia belsejében, vagyis a

csehek, szlovákok és rutének által lakott területeken találtam legnyugodtabbnak a közvéleményt. Itt biztosra vettük a háborút és biztak szövetségeseikben, akiknek segítségével, — mint azt föbben hangzották, — le tudták volna győzni erősebb ellenfelüket.

— A müncheni találkozó napján érkeztem a világ érdeklődésének középpontjába került városba, ahol a négy hatalom államférfiai a béke vagy háború kérdése felett döntöttek. München lakossága lázas izgalommal volt eltelve. Az emberek reménykedtek a béke lehetőségében, de komolyan senki sem hitte, hogy létrejön a megegyezés.

— A határ átlépése után a csehszlovákok katonai készülődését láttam. Az országút el volt torlaszolva és csak autószelecső sáv volt fenntartva a közlekedésre.

— Prágában voltam, amikor nyilvánosságra került a négyhatalmi értekezlet eredménye. A főváros lakossága, ahogy azt nekem egy cseh állami tisztviselő mondta: örül a békének, de keserű szája maradt utána.

— Amint olvasom a lapokban, — közli a kanadai farmer, — Angliában népszavazást rendeznek, hogy az angol nép döntse el: helyes-e Chamberlain politikáját, vagy sem.

— Ön mire szavazna? — vetjük fel a kérdést. — A béke hiva vagyok, de nem a megalázó békét kívánom. És ez, — legalábbis ez az én meggyőződésem, — az angol nép véleménye is.

Gregory Owen Melitus ezután közölte, hogy Aradról holnap reggel Bucurestibe utazik és onnan előreláthatólag Törökország felé folytatja útját. (st. m.)

Lindbergh Párisba érkezett

Párisból jelentik: Lindbergh ezredes ismert gépével szerda délután fél öt órakor Le-Bourgetre érkezett feleségével, ahonnan autóval bement Párisba.

CLARIDGE
PENSIO Tökéletes kényelem. Elsőrangú konyha. (Diétás ételek). Sűrű és tuss-szobák.
BUDAPEST Luxushotel kényelme.
IV., Bécsi uca 5. Uri otthon melege.
Telefon: 182-827.

ISMERKEDES

Irtta: SZÉP ERNŐ

A parkban kötöget a jó meleg déli napsütésben a padon a mama. Előtte ragyog a fehér lakk, gumikerekű, áramvonalu gyerekkocsi, csak a motorja hiányzik. Csurog meztelen kis ember áll a kocsi közepén, olyan rózsaszín a testcskéje, mint a márciusi hónapos reték. A szája sarkában ázott kiflivég ingadoz, akár a szivarcsutka az öreg szivarosok szájában. Mama ráemeli a szemét a kötésből, a kisember nekividul, nem kell félni, hogy kiesik a kocsiból, bőrova van mint a kutyának, oda szíjjázták kétfelől a kocsihoz.

Másik kocsi közeledik, azt is fiatal anya tolja; megáll a pad szélén.

— Szabad?

A gyerekkocsit a paddal szembe fordítja, kiveszi a könyvet a kocsiból, leül, megnézi szeretettel a szomszéd babát, elkezd olvasni.

Olvas egyik mama, köt a másik. Persze át-átpillant a jövevény babára. Két perc se telt el, odamosolyog az olvasó mamára:

— Édes a kicsi, Leány, ugy-e.

— Leány. Nagyságos asszonynak gyönyörű nagy fia van. Micsoda vasgyuró. (Kopog a pad szélén.)

— Ez, öreg betyár már ez. Tizenhárom hónapos. Öné mennyi idős.

— Tíz hónapos lesz. Annyinak se látszik tudom. Két kiló tíz dekás volt mikor megszületett, csuda pici volt.

— O. Az enyém három kiló husz dekát nyomott. Hat foga van már, felül négy, alul kettő. A babának hány foga jött ki eddig?

— Három. Jaj nagyon nehezen jön a foga, most is annyit sir éjszakánként.

— Szegevényke. Na de annál hamarabb fog járni, ha nehezen jön a foga.

A baba ugy látszik megörült a jóslatnak, lecsapja a pirinyó kezét a flanell takaróra, valami madárhang buggyan, kiejti a csontkarikás piros dudlit a szájából.

A kötögető mama előrefele csavarja a nyakát, elbájozódva:

— Nevet, ni, egyem a gyémántos pici fogadat.

Az ő kicsijének, a fiúnak, annak is jókedve lett megint, megugrik, majd orra pottyant. A pici lányt gusztálja, annak most illeszti vissza a szájába a dudlit a mamája.

A másik mama a pucér kis leventéjéhez fordul:

— Ugye milyen édes, drága anygalka, látod? Tessék csak felülteni, hadd barátkozzanak.

Előrehajolt, oda huzgálja a gyerekkocsit a másik mellé.

— Mutatkozz be szépen mindenségem.

— Vhuu, áhh.

A bemutatkozásnak láthatóan örül a leánybaba, fölnevet (a dudli újra kiesett) és lebbenti mind a két kezecskéjét. A mamája felállítja, legyek közelebb.

A másik mama megütögeti a pici fiu hátulját: — Cirógasd meg szivboldogságom, cirógasd, meglátja kérem hogy fog ez szépen cirógni.

Erre a fiubaba azt mondja lelkesen:

— Ea üh üh — arra dül és rátenyerel a leánybabának a gyenge aranselyem hajára.

A baba elül a nyomás következtében, elkomolyodik.

Nevetnek a mamák, a leánybaba mamája megint felállítja a kicsijét, a másik mama csókot cuppant a fia kacsójára:

— Cirógasd, simogasd kicsi szentem.

A fiubaba jól beletaszit a tenyerével a leánybaba orrába.

Oda kell kapni hozzá, hogy megint le ne üljön.

Szegénykének elborul az arca, az anyja nyakába menekülne a két karjával.

A fiubaba pedig repcs, átugrana a másik kocsiha tudna; hve hhe! — beleragad egy kezével a leánybaba hajába, másikkal a fülebe.

Nahát erre már a leánybaba elsírja magát.

Ó, ó Istenem, a fius mama leszedi a gavalért a leánybabáról. Azt az anyja leülteti, vigasztalja, de az úgy bög, az egész parkban hallják.

A fiubaba meg még kapkod utána vigan, há dhá háh!

Nem tud még a nővel bänni. Majd megtanulja, reméljük.

Aranyér ellen
Goedecke féle Anusol!

SPORT KÖZLÖNY

A vasárnapi fordulón

A Gloria Aradon, az AMTE Bucurestiben
mérkőzik fővárosi ellenféllel

Szombaton: Venus—Juventus derbimérkőzés!

A jövőheti román—magyar válogatott mérkőzés előtti héten még egy utolsó erőpróbát tartanak a csapatok, amelyen a válogatottjelöltek formáját a válogató bizottság ellenőrzi. A műsoron érdekes mérkőzések szerepelnek és az aradi csapatok két fronton is fővárosi ellenféllel kerülnek szembe. A legérdekesebbnek mégis a szombaton lebonyolításra kerülő Venus—Juventus rangadó ígérkezik, amely nagy küzdelmet hoz.

A program:

Juventus—Venus (szombaton)

Gloria—Sp. Studentesc.

Rapid—AMTE

Kinizsi—FC Carpati

UDR—Ripensia

Tricolor CFPV—Victoria.

Aradon a Gloria olyan ellenféllel kerül össze, amely az idei bajnokságban meglepően remek eredményeket ért el. A fővárosi diákcsapat ellen a Gloriának kettős törlesztést kell véghezvinnie: a Venustól elszenvedett súlyos vereséget kell korrigálnia és az AMTE elleni 7:1-ért kell „bosszut állnia.” A Gloriának az eddigénél jobb játékra van szüksége, ha győzni akar.

A fővárosban a szombati mérkőzésen két kitűnő csapat találkozik. Az esélyes kétségkívül a Venus, a Juventust azonban fűti a revans-

vágy, ugyanis legutóbb barátságos mérkőzésen 5:0 arányban győzött ellene a Venus. Más kérdés az, hogy sikerül-e a revans. Vasárnap az AMTE s a Rapid csapatok össze a bajnoki pontokért és mindkét csapat ezúttal akar „javítani.” A Rapid a Tricolortól az AMTE a Ripensiatól szenvedett vereséget és mindkét csapat most fűti az ambíció, hogy a bajnoki pontokat megszerezhesse. A mérkőzésen a honi pályát előnyét élvező Rapid az esélyesebb, az AMTE azonban meglepetést csinálhat.

Temesváron a Kinizsi az FC Carpati ellen veszi fel a harcot és itt két kemény csapat erős, heves küzdelme várható. A Kinizsi győzelme valószínűbb.

Resica a Ripensiat látja vendégül és az UDR-nek újból alkalma nyílik taktikai vizsgárra. A Ripensia alighanem mégis megszerzi mindkét pontot, mert a bajnokcsapat rutin tekintetében felette áll a fiatal resicai együttesnek.

Ploestiben a Victoria játszik a honi együttes ellen és a Tricolornak a Rapid felett aratott győzelme a Victoria esélyeit alaposan lecsökkenti. Heves küzdelem után a döntetlenhez közeljáró eredmény várható ezen a mérkőzésen.

Franciaországban újra játszókat a mozgósítás
alatt lejátszott labdarugó mérkőzéseket

Belgium hasonló intézkedésre készül

Azok a rendkívüli katonai intézkedések, amelyek hetekkel ezelőtt Franciaországban és Belgiumban foganatosítottak, természetesen a sportban is éreztették hatásukat. A francia labdarugószövetség megállapította, hogy a mozgósítás tartama alatt lebonyolított bajnoki labdarugó mérkőzéseken nagyon sok egyesület kénytelen volt hiányos csapattal megjelenni, mert játékosait katonai szolgálatra hívták be. Sok egyesület meg is óvta ezeket a mérkőzéseket, de a szövetségi fórumok az óváspokat nem vették figyelembe. Most Rimet Jules, a

francia labdarugószövetség elnöke, a kérdés áttanulmányozása után úgy döntött, hogy a szeptember 25-én lebonyolított bajnoki forduló összes mérkőzéseit hivatalból megsemmisítik és újra játszókat. Az újra játszásra a bajnoki idény befejezése után kerül a sor.

Brüsszelben a belga szövetség hasonló álláspontra helyezkedett, amennyiben kimondotta, hogy mindazok az egyesületek, melyek legalább három tartalékkal játszották le a mozgósítás alatt bajnoki mérkőzéseiket, kérhetik az újra játszást.

Ugyis az új
Kapasból!

Róma. Október 8—9-én kellett volna megtartani Prágában a KK-konferenciát. A politikai viszonyok miatt a konferencia elmarad. Erről Coppola elnök most értesítette az érdekelt országokat.

A Drohobyczi stadionban most megtartott atlétikai versenyen Walasiewicz, a híres lengyel futóbajnok a 100 yardos siktutás női világrekordját megjavította. A lengyel futóbajnok a 100 yardot 11 másodperc alatt futotta.

Az október 9-én Brassóban tartandó országos ifjúsági atlétikai verseny iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Eddig 130 versenyző jelentette be részvételét.

O A hét tizenegye: Szadovszky (Juventus) — Bürger (Ripensia), Dunăreanu (Tricolor CFPV) — Gáll (Ripensia), Dobra (Tricolor CFPV), Szaniszló II. (AMTE) — Orza (Venus), Korony (Juventus), Kovács (Tricolor CFPV), Bodola (Venus), Dobay (Ripensia).

Papír-gázmaszkot
talált fel egy finn kapitány

Helsinkiből jelentik: A finn lapok szenzációs és nagyjelentőségű találmányról adnak hírt, amely esetleg nagy változásokat idézhet elő a gázvédelem terén. Hartikainen kapitány olyan gázmaszkot talált fel, amely az eddigieknél sokkal biztosabb védelmet nyújt a harcigázak ellen és amellyel sokszor olcsóbb, mert anyaga papír. Az új gázmaszk tulajdonképpen keménypapírból készült kettős zacskó s a szemreseklet ceflofan borítja. A két paprréteg között sűrű bitumen izoláló réteg van. Az új gázmaszkot már ki is próbálták a katonai szakértők és a sajtó jelenlétében s az sokkal ellenállóbbnak bizonyult, mint az eddig használt finn katonai gázmaszkok. Azzal számolnak, hogy az új találmány valószínű forradalmat idéz elő a gázmaszkgyártás terén.

Hirdessen
az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Eddig még meg nem erősített hírek szerint

Helytartóságokéanti beosztást nyernek a munkafelügyelőségek

Aradon állítólag csak megyei munkafelügyelő-hivatal marad

Az utóbbi napokban hírek terjedtek el arról, hogy Arad egyik nagyfontosságú intézményében változás áll be. A hírek szerint ugyanis rövidesen sor kerül más intézményekkel együtt a munkafelügyelőségeknek is az új közigazgatási törvényben foglalt tartományi rendszer szerinti átszervezésére. Így tehát több megyére bíró hatáskörrel munkafelügyelőség a jövőben csak a helytartósági székhelyeken működne, vagyis Erdély és a Bánát területén Kolozsváron, Gyulafehérváron és Temesváron lenne munkafelügyelőség. Ennek megfelelően az aradi munkafelügyelőség, amely Popescu Petre munkaügyi vezérfelügyelő szakavatott vezetése alatt áll évek óta és amelynek hatásköre tudvalólag Hunyadmegyére, illetve a Zsilvölgyére is kiterjedt, jelenlegi formájában megszűnne és megyei munkafelügyelő-

hivatallá alakulna át, amely közvetlenül a temesvári helytartóság mellett működő munkafelügyelőségnek lenne alárendelve.

Értesülésünk szerint az érdeklő ipari és alkalmazotti körökben mozgalom indult meg annak érdekében, hogy az aradi munkafelügyelőség jelenlegi formájában maradjon meg továbbra is, arra való tekintettel, hogy Aradon tudvalólag jelentős iparvállalatok működnek és így közérdek az, hogy az aradi munkafelügyelőség élén állandóan gyakorlattal, megfelelő tudással és tekintéllyel rendelkező vezető álljon, mint ahogyan az eddig is volt.

Bár a fenti átszervezésről szóló hír erősen tartja magát, hivatalosan eddig még nem erősítették meg.

Önálló iparos nem köteles a betegsegélyző tagja lenni

A készülő betegsegélyzőtörvény felmenti az iparosokat a kötelező tagság alól. Rövidesen aláírásra kerül az a törvény, amely kimondja, hogy a betegsegélyzőnek csak olyan iparosok a tagjai, akik önként vállalják a tagságot. Az iparosnak mindössze annyi kapcsolata lesz a betegsegélyzővel, hogy alkalmazottja tagdíjának felét fizeti. Ez a rendelkezés nagy tehertől szabadítja meg az iparosságot és orvosolja az iparostársadalmom egyik sérelmét.

A bucuresti-i tábla döntése szerint

A kiskereskedők is kötelesek üzleti könyveket vezetni

A bucuresti-i tábla legutóbb érdekes ítéletet hozott egy kihágási jegyzőkönyv ügyében, amelyet repülőbélyegellenőrök vettek fel. A repülőbélyegellenőrök nemrégiben megjelentek Seicalescu buzáui kiskereszmárosnál, akit felszólítottak, hogy mutassa be üzleti könyveit. A kereszmáros kijelentette, hogy nem vezet üzleti könyveket, mert a pénzügyminisztérium határozata értelmében a többi kiskereskedővel együtt ezalól mentességet élvez. Az ellenőr ekkor kihágási jegyzőkönyvet vett fel ellene a repülőbélyegellenőrvény 9. szakasza értelmében, amely szerint kihágást követnek el azok, akik megtagadják üzleti könyveik bemutatását az ellenőrzés alkalmával. Az ellenőr négyezer lei bírságot rótt ki a kereszmárosra, aki fellebbezést jelentett be a törvényesekhez.

Itt felvetődött a jogi kérdés, hogy vajon kötelesek-e a kiskereskedők üzleti könyveket vezetni. A jelen esetben ugyanis az a körülmény, hogy a kereszmáros nem mutatta be üzleti könyveit, nem jelenti a könyvek bemutatásának megtagadását, mert hiszen a bemutatás lehetetlen volt akkor, amikor a kereszmáros ilyen könyveket nem is vezetett. A törvényszék megsemmisítette a bírságot azzal az indoklással, hogy a kiskereskedők nem kötelesek üzleti könyveket vezetni.

A repülőpénztár azonban a táblához felfolyamodást adott be és a bucuresti-i tábla második tagozata azt az álláspontot tette magáévá, hogy a repülőbélyegellenőrvény 9. szakasza kategóriás és kihágásnak minősíti mindazokat a kereskedőket, akik megtagadják üzleti könyveik bemutatását, függetlenül attól, hogy kiskereskedők, vagy nagykereskedők. A tábla megerősítette az eredeti négyezer leies bírságot.

Az „Argus” véleménye szerint valószínű, hogy az egyes táblák ellentétes ítéleteket hoznak a kiskereskedők könyvvezetésének kérdésében és ezért minden biztonnal a Semmitőlészék egyesült tanácsa dönt majd végül ezenekben az ügyekben.

— Az Astra vagonyár 21 és fél millió leies újabb ártelt kapott az Ipari Hitelintézetétől. Az Ipari Hitelintézet vezetősége 21.500.000 leies újabb lombardhitelt adott az Astra vagonyárnak. A kölcsön fedezetéül az Astra kincstárjegyeket adott, amelyeket az utóbbi hetekben kapott a pénzügyminisztériumtól, állami szállításiért.

Szeptemberben tovább drágult a megélhetés

A hivatalos statisztikák szerint szeptember hónapban átlagban két ezrelékes drágulás mutatkozott, ami az aratást követő hónapokban szokatlan és amit a világpolitikai eseményekkel magyaráznak. Az Argus indexe — 1916. augusztusához viszonyítva, — szeptember végén 39.71 volt, az augusztus végi 39.64-el szemben, ami közel két ezrelékes drágulásnak felel meg. Az Argus indexstatisztikája szerint szeptemberben az élelmiszerek és ruházati cikkek ára nem változott, ellenben emelkedett az egyéb közszükségleti cikkek ára.

— Az aranytermelési hitelintézet magánbankká alakult át. A nemzetgazdasági minisztérium elhatározta a jelenlegi aranytermelési hitelintézet átalakítását. Az új formájában az említett intézet az összes arany és fémtermelő vállalatok hitelintézete lesz és mindennemű hitelműveletet folytathat; mint: váltókölcsönök, betéltáblázatok, zálogkölcsönök, leszámítolások, stb. Az új hitelintézet alapitőkészlete százmillió leiel járul hozzá, amelynek felét azonnal folyósítják. Az átszervezésnek az a célja, hogy megkönnyítse úgy az arany, mint a fémbányászat finanszírozását.

— Október 15-ig halasztották el a szeszgyárak termelési kontingensének felülvizsgálását. A bucuresti-i ítéletábla elnöke a szeszgyárak felülvizsgálati bizottságának elnöki minőségében az eredeti október elsejei dátummal szemben október 15-re halasztotta el a felülvizsgálást. Eddig az időpontig valószínűleg meghozza a pénzügyminisztérium is határozatát a szeszgyárak között létrejött egyezmény ügyében. Az említett egyezményhez hozzájárult a Zarajan-szeszgyár is, amely most az ahhoz csatlakozott gyárak 95 százalékát teszik ki. Az egyezményen kívül vannak még a Colentina és a Rujeni gyárak.

Budapest fokozottan érdeklődik a román fa iránt

Az Anschluss óta Ausztria majdnem teljesen beszüntette magyarországi faszállításait és az elmaradt osztrák szállításokat Jugoszláviából, de főleg Romániából fedezték a magyarországi faimportőrök. A csehszlovák események miatt a csehek is elmaradtak szállításaikkal a magyar piacra. Ugyanakkor viszont a magyar hadügyi kincstár részéről is rendkívüli és nagy tételű rendelések történtek. Részen az elmaradt csehi szállítmányok, részben a fokozódó kereslet fedezésére a magyar faimportőrök romániai fedezésére a magyar faimportőrök romániai üzletfeleiket keresték fel, egyes fajtákban és minőségekben az eddigieknél magasabb árakat felajánlva.

A Magyar Államvasutak az 1939. évi talpa és pályafenntartási anyagok szállítására most írta ki az árlejtést, illetve versenytárgyalást.

ÚJ KÖNYVEK

— Van Gogh: „A lángész tragédiája”. (Új könyv Van Gogh-ról). Van Gogh művészete ma a nemzetközi érdeklődés homlokterében áll. A könyvek garmadája foglalkozik életével és művészetével, kiállításait száz-ezrek látogatják. Nagyalusi Jenő megmagyarázza ennek a páratlan népszerűségnek okait. Az előttünk fekvő könyv abból a tételből indul ki, hogy a művészet a társadalmi tudat szerves része és csak az egész társadalmi tudat beállítottágából érthető. Nagyalusi a festő életére is alkalmazta a fentemlített szempontot és a festő szociális tudatának kifejlődését vizsgálja. Ezzel kapcsolatban Van Gogh életének epizódjai is új értelmezésre találnak. A kötet számos levélrészletet közöl, melyek arra vallanak, hogy Van Gogh nemcsak egyik legjelentősebb festője volt korának, hanem mint író is a nagyok közé tartozik. A Dosztojevszkij és Cézanne világhírépéről, a művészet és a patológia összefüggéséről szóló részletek bizonyára még sok vitára adnak majd alkalmat. Nagyalusi: Van Gogh című könyve a Kronos Könyvek kiadásában jelent meg, ára 53.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár.

— Földi Mihály: „A miniszter”. A házaspár, A százd asszonya, A viszony című nagy epikai munkái után Földi Mihály most egy drámaian tömör regényt írt. Új művének címe: „A miniszter”. Hősei: a miniszter, a prelátus, a professzor, akik névtelenül, de hivatásuk teljes súlyával és díszével vívják meg e 300 oldalas regényben gondolataik és érzelmeik harcát, amely szinte korunk világnézeti harca. E harc hátterében finoman, gyöngéden húzódik meg a regény negyedik főszereplőjének, az özvegy grófinőnek az alakja: rajta át a szerelem síkjára vetődik a férfiak elvi küzdelme. A ma sorsdöntő kérdései vonulnak fel ebben a drámaian feszült regényben, amely érdekességével, tiszta hangjával, nyílt bátorságával joggal fordul mindenkinek az érdeklődése felé, aki a mai élet problémáin gondolkodik. Földi Mihály: „A miniszter” című kötete az Athenaeum Regénytárban jelent meg szép kiállításban, vászonkötésben. Ára 119.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-újdonságok teljes jegyzékét.

Aranyeső a szegénység assisi-i kolostorában

Firenzéből jelentik: Az assisi-i Szent Ferenc kolostorban érdekes aranyleletre bukkantak. Ez a kolostor, amelyet a híres középkori szent emlékére emeltek, minden Olaszországot járó utas előtt ismeretes, főként nagyértékű művészi kincsei miatt. Híres templomában állandóan nagy a látogatók száma, akik a hívők és a művészet rajongói közül kerülnek ki.

Az olasz festészet különböző kincsei között itt található Giotto világhírű freskói, amelyek a szent életét ábrázolják. Szent Ferenc természetesen nem élt e helyiségekben, hanem Portiuncula kis remeté házában, amely most egy pompás bazilikában van beépítve, azonkívül pedig a Salore-hegyen lévő sziklakolostorban élt, amely a városon kívül fekszik.

Mint minden régi templomban, Assisiban is szükségessé válik időről időre a tatarozás. Amikor a kőművesek a minap az egyik szerzetesi cella falát akarták kijavítani, nagy meglepetésükre azt tapasztalták, hogy az ajtó felső részénél vizeszerűen aranypénzek hullanak ki. A padló pillana-

tok alatt tele lett aranypénzzel. A kőműves össze-hívta a szerzeteseket, akik megállapították, hogy az aranypénzek mind Napoleon korából valók.

Az érdekes lelet újból ráirányította a figyelmet azokra a legendákra és hagyományokra, amelyek Szent Ferenc kolostorát körülveszik. E legendák arról szólnak, hogy a múlt század elején, amikor a franciák betörték az országba, a kolostor falaiba nagy mennyiségű aranypénzt falaztak be, mivel azt hitték, hogy annak itt biztos rejtékhelye lesz. Arról is szól a legenda, hogy a szerzetesek hatalmas arany gyertyatartókat is falaztak be annakidején. Az aranykincsekről szóló híresztelések mindeddig csupán mesének számítottak, a mostani lelet azonban új megvilágításba helyezi azokat és ugylátszik, hogy a szegénység kolostorában voltaképp egész csomó aranykincs van elrejtve.

Meg is indultak a kutatások az állítólag befalazott drágaság után és most már remélni lehet, hogy a kolostor falaiban újabb aranykincsekre akadnak.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás —

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 6.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána reggeli hangverseny gramofonlemezekon. Majd hírek. Utána a gramofonhangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállandásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. A Ionel Giurgea-zenekar szórakoztató játéka. 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszerű apróságok. 19.17: Táncczene gramofonlemezekon. A műsorban a következő szerzők művei: Emer, Riestra, Petrossi, Translateur, Kálmán, Egan, Ritter, Joost. 20: Tudor Vianu tanár felolvasása. 20.15: A „Baikal” balalajka-zenekar hangversenye, gitárkísérettel, vezényel: Boris Vulpe. 20.45: Al. Lupescu Schumann-dalokat énekel. 21.10: A rádió szalonzenekara. Vezényel: Ion Ghiga. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Mendelssohn, Albeniz, Rachmaninov, Ciaffotta, Rameau, Paschill. 22: Sport, hírek. 22.20: A szalonzenekar hangversenyének folytatása. 22.50: Szórakoztató gramofonlemezek. 23.45: Hírek a külföldre angol és német nyelven.

Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 Hírek voltak mindhalálg. (Felolvasás.) 11.45: Iparművészetünk diadala külföldön. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05 A rádió szalonzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.30: Időjelzés, időjárás- és vizállandásjelentés. 14.40: Magyar Imre és cigányzenekara.

15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfojlyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A háztartásról. Vizvári Mariska előadása. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 18: 1849. október 6-a Pesten. (Felolvasás.) 18.25: II. sz. Regőscsoport műsora. 18.55: Október 6-a. Vitéz Somogyváry Gyula előadása. 19.15: Liszt: Les funérailles. Zongorán előadja Hir Sári. 19.25: Kurina Simi és cigányzenekara. 20: Baromfitenyésztési időszerű tanácsadó. 20.16: Hírek szlovák nyelven. 20.20: Az Operaház előadásának ismertetése. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése az aradi vértanúk halála napjának évfordulóján. Erkel: „Hunyady László”. Az I. felvonás után kb. 21.30: Hírek. A II. felvonás után kb. 22.50: Hírek, időjárásjelentés. Az előadás után: Hírek, 0.10 Hanglemezek.

Budapest II, 19.30: Angol nyelvoktatás. 20: Cigányzenekar. 20.35: Szalay László elbeszélése. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.40: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, OKTÓBER 7.

Bucuresti, Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok, Utána reggeli hangverseny gramofonlemezekon. Majd: hírek. Utána a gramofonhangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállandásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Szórakoztató zene gramofonlemezekon. 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktualitások. 19.17: A rádió szalonzenekara. Vezényel: Ion Ghiga. Műsor: Gounod: Notredamei harangok, Wieniawski: Keleti fantázia, Lincke: Luna asszony, Urbach: Rézletek Mendelssohn műveiből, Rebikoff: Román szavak nélkül. Lehár: Éva. 20.20: Ion Scutaru mérnök felolvasása időszerű agrár-kérdésekről. 20.40: A Keresztény Ifjúság Zenekarának hangversenye. Vezényel: Radu Botez. 21.10: Em. Bucuța fel-

olvasása. 21.30: Puccini: „Bohéme”, opera 4 felvonásban. A Scala ének- és zenekarának a közreműködésével. Vezényel: Sabajno. (Gramofonlemezek.) Közben: I. felv. után (22.05—22.20): hírek. II. felv. után (22.40—22.50): sport. III. felv. után (23.15—23.30): hírek a külföldre franciául és németül.

Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 A folyékony kenyér. Irta Ács László. (Felolvasás.) 11.45: A kelták. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05: Vörös Elek cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállandásjelentés. 14.30: Rendőrzeenekar. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfojlyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diáktélelőrája. Utána Ifjúsági közlemények. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hanglemezek. 18.50: Sportközlemények. 19: Lászlóffy Margit zongorázik. 19.30: A zeneművészet és a rádió. Pap Viktor előadása. 20: Hírek. 20.05: Hírek szlovák nyelven. 20.10: A rádió szalonzenekara. 21.10: Kisebbségi magyar írók estje. Közben 22: Hírek. Utána kb. 22.45: Hírek, időjárásjelentés. 23.05: Az I. határőrezred zenekara. 23.45: Budapest orvosi szemmel nézve. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Hírek. 0.20: Szalonötös. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II, 19.35: Banda Ede magyar nótákat cimbalmozik. 20: Gyorsírótanfolyam. 20.30: Kardos Tibor irodalomtörténeti csevegése. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.40: Időjárásjelentés.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Őszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít Hoszpodár Str. Eminescu 3. Str. Stroiescu 13.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

LEVELEZÉS

Szórakozás céljából megismerkednék 40-től 45 év közötti molett elvált, vagy özvegy asszonnyal. Levelet „39. téli esték” jelígre a kiadóba. 6228

ALKALMAZÁST KERES

Tisztviselő román, magyar, német nyelvtudással, nagy irodalmi gyakorlattal állást keres. Ajánlatokat „16 munkaerő” jelígre a kiadóhivatalba kérek. 6224

Gyümölcskertész, nős, gyermektelen, munkát, állást keres. Pricha Péter. Str. Cuza Vodă 32. 6122

ALKALMAZÁST NYER

Főznitűdő mindenek azonnalra felvétetik. Cim a kiadóban. 6232

Szakácsnőt, szobaleányt jó bizonyítvánnyal keresek okt. 15-re. Cim a kiadóban. 6231

ÜZLET

Jóforgalmu hárszerület kiadó, esetleg eladó. Ugyanott hentesüzletnek alkalmas helyiség kiadó. Str. N. Pompiliu 46. 6191

LAKÁS

Kiadó lakások: II. emeleten háromszobás, elő- és fürdőszobás, parkettás, uccai lakás, I. emeleten egyszoba, konyha. Cim: Hammer kerékpárüzlet, Piața Avram Iancu. 6194

Belváros központjában 1—2 szoba kiadó. Cim a kiadóban.

Kettőszobás, összkomfortos lakás a Gloriapály mellett új villában nov. 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 6202

Három parkettás szoba, összes mellék-helyiségekkel nov. 1-re kiadó. Str. Ghibu Birta 19. 6193

Diszkrét beljáratú 1, vagy 2 szoba butorral, vagy anélkül, fürdőszobával kiadó. Bul. Carol 81. I. 4. 6192

Vidéki keresztény uricsalád keres sürgősen 4—5 szobás lakást, lehetőleg különállót. Ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbít „Sürgős” jelígre. 6215

Piața A. Iancu-tól 5 percnire egy kisebb és egy nagyobb raktárhelyiség olcsón kiadó. Piața Luptei 8. 6218

Kiadó 5 és 3 szobás, komfortos urilakás nov. 1-re, ugyanott két szép butorozott szoba. Piața Catedralet 2. Rotschild. 6217

Kétszobás, fürdőszobás lakás, esetleg garconnak is. nov. 1-re kiadó. Str. Cristian 3. 6121

Kiadó

nagyon szép helyiség, cca 170 négyzetméter. Kiválóan alkalmas konfekciónak, irodának, klubnak, stb. Arad, Str. Consistorului 42.

Kétszobás, fürdőszobás, földszinten udvari lakás november 1-re kiadó. Str. Eminescu 10. 6222

Iroda és raktárhelyiség azonnalra kiadó. Str. Soarelui 7. 6230

INGATLAN

2000 négyszögöl telek jó hozammal eladó.
Cim a kiadóban. 6224

VÉTEL-ELADÁS

Boroshordókat, használtakat, keresek megvételre, 7 és 8 hektósokat. Címeket a kiadóba kérek.

Zongora, keresztthuros, bécsi gyártmányu, eladó. Bul. Carol 5. 6220

Eladó
német gyártmányu szarítóberendezés kazánal együtt, 1 drb. 700 mm, 1 drb. 300 mm. szállagfűrés motorokkal és indítókkal. Arad, Str. Consistorului 42.

Dióhálok, ebédők,
kombináltszekrény, töraszatlok, asztalok, tüstölt tölgy uriszoba, antik náló, biedermeier ülógarnitúra, fiókos seccretair, antik szekrények és vitrinek nagy választékban.

Zalogkölcönöket
közvetítünk. Előlegzet adunk, zalogcéduláját olcsón visszavonjuk.
TEMPO bizományi üzlet,
F. sc. ter. El z-palota.

Egy prima francia háló és egy modern faragott ebédő eladó. Cim: Kulcsár Gh. műbutorasztalos, Str. Dna Balasa 9. 6234

Rádiók, kerékpárok 125 lei hett részletfizetésre kapható gyári lerakatnál. Str. Ilarie Chendi 9. udvari raktárban 5218

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban tiszta, száraz helyiségben lakásberendezések olcsón beraktározhatók és butor csomagolását elvégzik, valamint butorok bizományi eladását közvetítik. Olcsón eladók háloszobák, villanycsillárok és egy nagy üvegfal. Str. Moise Nicoară 9—11. 6209

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek közpénzért ocska butorokat, ruhaneműeket, ágyneműt, matrácot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlástholmit, — Vásárolok lakásban és padlason heverő bármilyenü felesleges holmit, ím-tomot stb. Vidékre is megyek. Címeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhoz jövök. Újdu-ucca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-18. Telefon 26-16.

Musca-i hegysen

igen jó karban tartott, hiánytalan, bőtermésű 4 kisholdas I-a borszőlő, villamostól és vasutttól 15 percnire. kétszobás lakás, külön nagy prés-ház pincével kb. 300 hl. új hordó, szivattyuk, prések és teljes felszereléssel, ezidei várható kb. 120 hl. termésrel. 245.000.— lei, termés nélkül 195 ezer lei.

Hatschek

INGATLANIRODA
Arad, Bulev. Carol 16.

Legújabb jelentéseink:

Levélben indokolta meg lemondását Benes „Nem akarom, hogy Csehszlovákia fejlődésének útjában álljon személyem“

Prága. délután 6 órakor Sirovy tábornok, kormányelnök beszédet mondott a rádió mikrofonján keresztül. Bejelentette a miniszterelnök, hogy a Münchenben megtartott négyhatalmi értekezlet határozata következtében a Csehszlovák államot újjá kell építeni. Csehszlovákia megmaradt területein új életnek kell kezdődnie. Kül- és belpolitikai irányvonaluk a béke jegyében folytatódik tovább.

— Elsősorban célunk a békés megegyezés közvetlen szomszédainkkal, akikkel a legmegértőbb barátságban óhajunk élni és együtt akarunk velük dolgozni.

— Még megszükitett területünk mellett is akad mindannyiunk számára elegendő hely, — hangsúlyozta rádióbeszédében Sirovy tábornok. — Ujjászervezzük politikai, gazdasági és szociális ügyeinket. Programunk: kenyér és munkát mindenkinek. Gazdasági életünk újjászervezése nyomán pénzünk alapjai is megszilárdulnak. Fokozni fogjuk gazdasági életünk lehetőségeit. Összhangba hozzuk az ipari és mezőgazdasági termékek árait, fellendítjük a kereskedelmet és új ágakkal bővítjük iparunkat. Jelszavunk pedig, — mondotta a miniszterelnök —: Munka, rend és fegyelem.

Ezután a miniszterelnök rátért Benes elnök lemondására.

— Leirhatatlan fájdalommal tölt el mindannyiunkat szerett elnökünknek Benes Eduárdnak lemondása. Szavakkal ki sem fejezhetjük hatalmas fájdalomunkat, amely Benes lemondása által ért bennünket, mert minden szó csak halványan érzékeltné fájó érzésünket.

Sirovy tábornok, miniszterelnök ezután kivonatolva ismertette Csehszlovákia lemondott elnökének hozzá intézett levelét:

A megváltozott politikai körülmények következtében olyan helyzet állott elő, amelynek következtében lemondásra határoztam el magamat. Jól megfontoltam, hogy az újonnan előálló helyzettel szemben mit kell tennem. Én ugyancsak eg-

szem más helyzetben és más körülmények között vettem át Csehszlovákia elnöki székét és más feltetelekre tettem le eskümet, mint amilyenek a jelenlegi eseményekkel kapcsolatosan álltak elő. Most, hogy az ország élén olyan kormány áll, amely meg tudja védeni a rendet és fokozni tudja az eredményes belső munkát, a körülmények szavára hallgatva szükségesnek tartom lemondásomat, hogy ezzel is elősegítsem Csehszlovákia fejlődését, amelynek esetleg útjában állna az én személyem“.

Róma. Benes elnök lemondásának híre nagy feltűnést váltott ki az olasz közvéleményben. A csehszlovák elnök lemondásának híre hamarosan elterjedt egész Olaszországban és mindenütt nagy meglepetést és örömet keltett. Hangsúlyozták olasz beavatott körök azt, hogy Benes benne volt minden olyan fasisztaellenes megmozdulásban, amely káros volt Olaszországra nézve. Olasz politikai körök szerint Benes lemondásával kapcsolatban új világ alakul ki Középeurópában.

Olasz jelentések szerint az egyik csehszlovák lap azt a feltűnést keltő hírt közölte, hogy az új Csehszlovákia szakít eddigi politikájával és az orosz-francia orientáció helyett, német-olasz barátságot és összeköttetést létesít. A cikk címe: „Bucsu Párisból“.

Két hét múlva választják meg az új elnököt

Benes köztársasági elnök lemondása után a Hradszin kupolájáról lekerült az elnöki jogogó. Ugyanakkor köztudomásúvá vált Prágában, hogy a cseh parlamentet 14 nap múlva hívják ismét össze, hogy a lemondott Benes dr. utódját megválasszák. Benest 1935. december 18-ikán választották meg a Csehszlovák köztársaság elnökévé.

Nehézségek az új német—csehszlovák határ megállapítása körül

Berlin. (Rador.) A müncheni egyezmény értelmében Anglia, Franciaország és Olaszország berlini nagykövete, ma délután 1 órakor Bratzenban összeült, hogy megállapítsák a szudeta területen azt a határvonalat, amely október 10-től a hivatalos határ lesz Csehszlovákia és Németország között. A Reuter jelentése szerint a tárgyalások során nehézségek merültek fel és azokat a délutáni órákban még nem sikerült megoldani.

A németek állítólag kijelentették, hogy amennyiben a bizottság tagjai nem tudnak megegyezni, úgy Németország majd egyedül oldja meg a vitás kérdéseket.

A nehézségeket tulajdonképpen az okozza,

hogyan a német külügyminisztérium követeli mind azon területek átengedését, amelyeken legalább 51 százalékhán szudeta németek találhatók.

Ezzel szemben a csehszlovák kormány véleménye az, hogy csak azokat a helységeket köteles Németországnak átadni, amelyeken a már fentebb említett százaléknál jóval nagyobb százalékarányban laknak németek. Ezenkívül egyéb vitás kérdések is felmerültek, amelyek stratégiai és néprajzi természetűek. Mindenképpen gyors cselekvésre van szükség, mert a szudeta területeket október 10-ig feltétlenül át kell adni.

Az angol—olasz terv szerint

Felosztják Spanyolországot Franco és a köztársaságiak között

Londonból jelentik: A Daily Mail római levelezőjének jelentése szerint Perth lord római angol nagykövete és Ciano gróf olasz külügyminiszter már megegyeztek a spanyol kérdés elintézésének lényeges pontjaiban. Olaszország kész az önkéntesek jelentékeny részét elszállítani, miután Barcelona is leszereli az idegen önkénteseket. Az angol nagykövete és az olasz külügyminiszter közötti megbeszélések főtárgya a csehszlovákiai népszavazás végrehajtásában való részvétel és együttműködés volt.

A Daily Express szerint Mussolini miniszterelnök kész 10.000 olasz önkéntest elszállítani a spanyol frontról. Ezt követné a német önkéntesek egy részének elszállítása. Ezután Anglia a többi

kormány támogatásával javaslatot tette, hogy tárgyalások útján létesítendő békével vessenek véget a spanyol polgárháborúnak. Felmerült az a terv, hogy

a béke fenntartását Spanyolország területének megosztása képezné, a két ellenséges tábor között.

Ebben az esetben a nemzeti Spanyolországban visszaállítanák a királyságot. Az olasz csapatok jelképes elszállítása után Anglia azonnal elismerné az olasz császárságot és ezt az olasz-francia egyezmény megkötése követné.

Róma. (Rador.) Az olasz lapok első oldalán, hatalmas betűkkel szedett cikkekből foglalkoznak a francia kormány hivatalos határozatával, amely-

lyel bejelenti a francia nép és kormányának elismerését Mussolini békeműve iránt, elismerve az olasz birodalmat és hangsúlyozva a francia—olasz diplomáciai viszony normálissá tételét.

Norvégia diplomáciai összeköttetést létesít Francoval

Oslo. A külügyminisztérium közleményt adott ki, amelyben megállapítja hogy Spanyolország nagyobb részében Franco tábornok kormányoz, ennek következtében a norvég kormány is elhatározta, hogy megállapodást hoz létre, melynek értelmében kölcsönösen megbízottakat neveznek ki a két ország alattvalói érdekeinek védelmére. Ez a megállapodás azt jelenti, hogy Norvégia „de iure és de facto“ elismeri a Franco kormányt.

A római magyar követ tárgyalásai

Prága. (Rador.) A Reuter ügynökség értesülése szerint bár a magyar kormány jegyzékében ma délutánra kérte a prágai kormány választát, ez a válasz a kormányátalakításra való tekintettel valószínűleg nem érkezik meg. Azt hiszik, hogy Budapest megértő és békülékeny magatartást tanúsít, belátva, hogy az új csehszlovák kormányt csak időt kell hagyni az elküldendő válasz tanulmányozására.

Ugyanez a hírforrás közli, hogy a magyar—csehszlovák határon ma komolyabb természetű összetűzések voltak. Állítólag több száz felfegyverzett magyar önkéntes behatolt csehszlovák területre. A magyar önkéntesek és a cseh határőrök között fegyveres összetűzésre került a sor. A sebesültek száma egyelőre még ismeretlen.

Róma. Bárány Villányi Ferenc quirináli magyar követ szerdán kihallgatáson jelent meg Ciano gróf olasz külügyminiszternél. A quirináli magyar követ megbeszélést folytatott a római lengyel nagykövettel is, majd a római csehszlovák követtel tanácskozott.

Toscanini Newyorkba utazott

Párisból jelentik: A világsajtóban az a hír terjedt el tegnap, hogy Toscanini világhírű karmester utlevélét Olaszországban elveszték s így nem hagyhatja el az országot. Ezt a hírt maga Toscanini cáfolta meg Le Havreban szerda délután, mielőtt a „Normandie“ hajóra szállt, amellyel Newyorkba utazott.

A Sportul Studentesc került az A. liga élére

— A FRFA új szabályzata alapján történt a változás —

A vasárnap lebonyolított Nemzeti Bajnokság A. csoportjában lebonyolított mérkőzések után a bajnokság állásáról közölt táblázatunkon az első helyet a Juventus csapata foglalta el 6 ponttal, míg a második helyen a Sp. Studentesc szerepelt, a harmadik helyre pedig a Venus csapata került ugyancsak 6—6 ponttal. Ezt a táblázatot a nyert mérkőzések és a gólarán alapján állították össze.

Azonban az FRFA új szabályzatának a 245. paragrafusa értelmében a bajnoki táblázatban lényeges változás történik. A 245. paragrafus szerint ugyanis azokban az esetekben, amikor több csapatnak egyforma pontszáma van, a bajnoki táblázati helyzetüket az egyforma pontszámmal álló csapatok között az egymás ellen játszott mérkőzések eredményei alapján döntenek el. Mjuttán a Sp. Studentesc a Juventus elleni mérkőzését 1:0 arányban megnyerte, így a FRFA új szabályjai szerint a Juventus elé került, vagyis a táblázat vezetője lett, míg a második helyre a Venus került s a Juventus a harmadik helyre szorult. A negyedik helyen továbbra is a Ripensia áll 5 ponttal. A 4. ponttal rendelkezők közül az egymás közötti mérkőzések alapján az UDR a 9-ik helyről az 5-ik helyre, a Rapid az 5-ik helyről a 6-ra, a Victoria a 6-ik helyről a 7-re került. Az FC Carpati megmaradt a 8-ik helyen, míg a Kinizsi a 7-ik helyről a 9-ik helyre szorult, a táblázat három sereghajtója: az AMTE, Tricolor CFPV. és Gloria megmaradtak régi helyükön.